

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

ÖTLETEKBŐL A TETTEK FELÉ ESZKÖZÖK ÉS GYAKORLATOK GYŰJTEMÉNYE

KEDVES OLVASÓ.

Az Ötletekből a tettek felé egy olyan gyűjtemény, amely fiatal utópisták, helyi ifjúsági munkások és más szakemberek számára készült. Azonnal használható eszközök és gyakorlatok kollekcója, mely gyakorlati útmutatót nyújt az ötletek tettekbe való átültetéséhez.

Válasszatok bölcsen; ezzel az eszköztárral támogatni fogunk benneteket céljaitok elérésében és utópiák építésében!

ESZKÖZÖK

1. ÖTLETEK BEMUTATÁSA ÉS FELFEDEZÉSE

2. KIALO

3. A HELY, AHOL ÉLÜNK

4. CHATFUEL

5. PADLET

6. MEGFIGYELŐ JÁTÉK

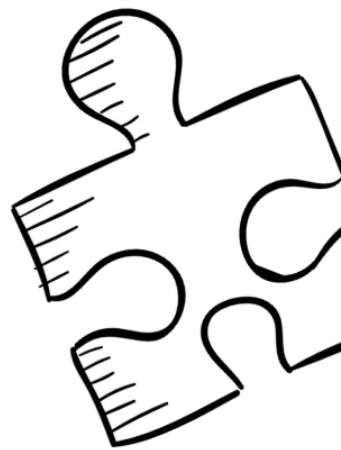
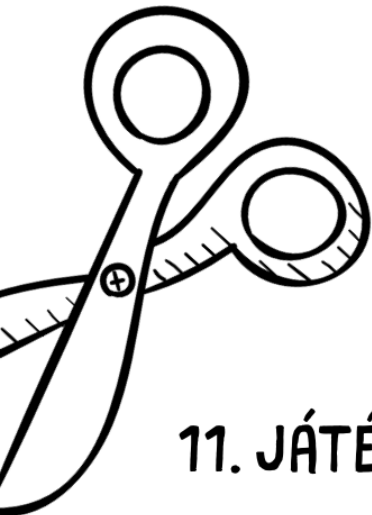
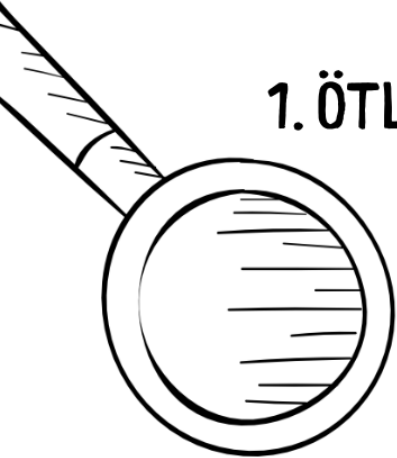
7. MURAL

8. MENTIMETER

9. ELLENŐRZŐ LISTA – HOGYAN
KÉSZÍTSÜNK ELŐ EGY BESZÉDET

10. KÁRTYÁK A BESZÉLGETÉS
ELŐSEGÍTÉSÉHEZ

11. JÁTÉKOK JÁTSZÁSA – BEVONÁS – RÉSZVÉTEL

ÖTLETEK BEMUTATÁSA ÉS FELFEDEZÉSE

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

A Harvard Egyetem Project Zero nevű felülete a gondolkodásmód szerinti megközelítéseket mutatja be. Segíthet az ifjúsági munkásoknak olyan rutinokat adni, amelyek támogatják a résztvevőket a tanulási folyamataik kezdetén megfogalmazni a gondolkodásmódjukat, és felkelteni a kíváncsiságukat, ami további felfedezésre motivál. Ez erősítheti a résztvevők tanulási eredményét.

Bármilyen iskolás gyermek és felnőtt esetében is működhet, 5 és 25 év közötti csoporttól kezdve, és akkor működik a legjobban, ha a résztvevők nagyjából egy korosztályba tartoznak.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

Ez az [online felület](#) a felkészülést szolgálja, ezért a megvalósuló gyakorlat során nem szükséges használni. Jól felkészült facilitátorokra van szükség, akiknek megfelelő képességük van az aktív hallgatásban. A facilitátor részéről angol nyelvtudásra is szükség van.

A felkészüléshez internetkapcsolat és számítógép/okostelefon szükséges.

★ INKLÚZIÓ

A gyakorlat bármilyen hátrányos helyzetű csoportra adaptálható.

★ LEÍRÁS

A Project Zero azért jött létre, hogy támogassa a résztvevők fejlődését a tanulás, a gondolkodás, az etika, az intelligencia és a kreativitás folyamataiban. Általában bármilyen témához kapcsolódhat, de a platform konkrét témákat is javasol a tanuláshoz. Az online felület a gondolkodás és a tanulás módját ezekre a szakaszokra osztotta fel:

- ✦ Gondolkodási szokások
- ✦ Ötletek bemutatása és feltárása
- ✦ Mélyebb betekintés az ötletekbe
- ✦ Ötletek összegzése és rendszerezése
- ✦ Célok és különböző rendszerek vizsgálata
- ✦ Nézőpont választás
- ✦ Az ellentmondások, dilemmák és nézőpontok tudatosítása
- ✦ A művészet, képek, tárgyak tanulmányozása
- ✦ Átfogó és rendszerszintű gondolkodás

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

- ✦ Tegyé fel reflektív kérdéseket a fiataloknak igényeiről, tanulási dimenzióikról, orientációikról, képességeikről stb.
  - ✦ Próbálj a „dobozon kívül” gondolkodni a gyakorlat előkészítése során, használj kreatív módszereket.
  - ✦ Tegyé fel önreflektív kérdéseket magadnak, mint szakembernek.
  - ✦ Szánj időt a gyakorlatra való felkészüléshez.
-

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

Ez az online eszköz nagyon népszerű és felhasználóbarát platform konkrét témák megvitatására. Tippet, pro és kontra érveket ad, és életkor szerint különböző szinteket kínál. Nagyon hasznos a vitakészség fejlesztésében, valamint angol, német, francia, spanyol vagy portugál nyelven bármely iskolás számára 8 éves kortól. A témák többnyire fontos, népszerű és globális témák, amelyekről a résztvevők már hallhattak. Nagyon jó eszköz az asszertív kommunikáció, a kritikus gondolkodás és az aktív hallgatás gyakorlására.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

A [Kialo](#) egy online platform, de a facilitátorok adaptálhatják személyes jelenlétű verzióra is, és más releváns témákkal is kiegészíthető.

Az online változathoz számítógépre vagy okostelefonra és legalább egy facilitátorra van szükség.

Ha személyes jelenléttel valósul meg, akkor egy optimális helyiségre, területre van szükség a csoport számára, ahol írásos feladatok vannak, és lehetőség adódik arra, hogy kényelmesen le lehessen ülni (bent vagy kint).

★ INKLÚZIÓ

A világ minden tájáról érkehetnek résztvevők. Alternatív lehetőséget ad a közösségi médián keresztüli csatlakozásra is, így a fiatalok földrajzi korlátok nélkül találkozhatnak másokkal, és adott esetben más felületeken folytathatják a vitát.

★ LEÍRÁS

A Kialo minden vitája egy kérdéssel kezdődik, ez a vita tárgyát képező kérdés. Ezután következnek az állítások. Az egyik oldalon azok, amelyek támogatják a kérdést, a másikon pedig azok, amelyek ellenzik azt. Az állítások könnyen létrehozhatók és áthelyezhetők, aszerint, ahová a résztvevők szerint a legjobban illenek. Az állításokat és a megjegyzéseket kommentálni, módosítani lehet stb. Az online felület nagyon logikus és egyértelmű.

A résztvevőknek regisztrálniuk kell a felület használatához

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

- ✦ Készülj fel a beszélgetés előtt, és használat előtt ellenőrizd a téma hátterét, forrását.
- ✦ A gyakorlat végzésekor ajánlott, hogy a facilitátor egy passzív moderátora legyen a folyamatnak.

A HELY. AHOL ÉLÜNK

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

A hely, ahol élünk egy önértékelési térkép, amelyet egy Erasmus+ KA2 projekt, a Youthtustainability keretében ifjúsági munkások és közösségfejlesztő szakértők készítettek. Az eszköz tanulási célkitűzései az egyének hovatartozás-érzésének nyomon követése és fejlesztése azáltal, hogy támogatja őket abban, hogy többet tudjanak meg a helyi közösségükről, jobban megértsék a helyi szükségleteket, és vitát kezdeményezzenek arról, hogy aktív állampolgárokká váljanak. Reflektálnak a fenntartható közösségek szükségességéről és a fiatalok bevonásáról a helyi döntéshozatalba, valamint párbeszédet ösztönöznek a fiatalok és a szakemberek között arról, hogy milyen kapcsolatuk van a lakóhelyükkel. A térképek a fiatalok különböző korosztályai számára tökéletes kiindulópontként szolgálhatnak az aktív polgárrá váláshoz.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

Ezt az eszközt személyes jelenlétű eseményekhez és tevékenységekhez hozták létre. A térképek letölthetők a [Youthtustainability](#) weboldalról. Angol, magyar, szlovák és portugál nyelven érhetők el.

Javasoljuk, hogy a térképeket színesben, kétoldalasan és A3-as formátumban nyomtasd ki (minden csoportnak egy példányt). A térkép mellett biztosíts a csoportnak A4-es lapokat és tollat vagy ceruzát a jegyzeteléshez.

★ INKLÚZIÓ

A térképek a nemformális oktatás eszközeként készültek, ezért a formátum támogatja a multiszenzoros megközelítést, ami kiválóan használható a sajátos nevelési igényű résztvevők számára.

Az eszköz három térképet tartalmaz, amelyek három különböző eszközként működnek, ezért lehetővé teszi a célcsoport (fiatalok és helyi ifjúságsegítők) számára, hogy céljaiknak megfelelően használják őket. Minden esetben lehet egy hosszabb foglalkozást tartani, ahol van idő a térképek minden területének felfedezésére, de több eseményre vagy foglalkozásra való felosztás is lehetséges. Optimális időkeret: 10 perc az eszköz felfedezésére, a célok és célkitűzések megértésére, 60-70 perc a csoportmunkára, 20 perc az megosztásra és a következtetésekre.

- ✦ **Térkép I.** - Fiatalok csoportja számára (2-6 fő - a megbeszélésre szánt idő biztosítása érdekében). Ez az eszköz kezdők számára készült, és megfelelő facilitációval különböző korcsoportoknak is megfelel, 14-től 30 éves korig.
- ✦ **Térkép II.** - Helyi ifjúsági szakemberek számára (egyénilag vagy 2-6 fős kiscsoportokban - a megbeszélésekre szánt idő biztosítása érdekében). Ez az eszköz hasznos lehet a kezdők és a tapasztaltabb szakemberek számára, akik más szemszögből szeretnék átgondolni a helyi szükségleteket, vagy meg akarják oldani az összetartozás érzését.
- ✦ **Térkép III.** - Ez a térkép eredeti ötletekhez és egyedi igényekhez készült; a célcsoportnak, a céloknak és az igényeknek megfelelően módosítható és alakítható.

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

Ha szeretnéd értékelni és fejleszteni az elkötelezettség szintjét, vagy a fiatalok figyelmét a helyi problémákra irányítani, és bevonni őket a vitába, vagy akár a változásokra is felhatalmazni őket, akkor ez az eszköz Neked szól!

Az alkotók által adott tippek mellett a következőket javasoljuk:

- ✦ Csoportonként egy-egy facilitátor delegálása, aki a jegyzeteket is készítheti (ifjúsági munkás vagy tapasztaltabb fiatal, aki önként jelentkezik erre a feladatra).

- ✦ Több csoport esetén a tevékenység első része, amely az eszköz felfedezéséről és a szabályok egyeztetéséről szól, lehet egy egész csoportos tevékenység. A többiek kérdései vagy ötletei mindenki számára értékesek lehetnek.
- ✦ Légy rugalmas! Bár a beszélgetés szuper érdekes lehet, ugyanakkor időigényes is, ne habozz kevesebb témát vagy kérdést megvitatni, mint amit terveztél, ha egyes témák lekötik és inspirálják a résztvevőket.
- ✦ Mindig hagyj elég időt a reflexióra!

CHATFUEL

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

A Chatfuel egy olyan szoftver, amely kódolás nélkül segít a különböző közösségi médiaplatformokhoz kapcsolódó chatbot létrehozásában.

A chatbotok az oktatás területén egyre elterjedtebbek; tökéletesen működhetnek oktatási asszisztensként, és segítségükkel könnyebb a tartalmat az egyéni igényekhez igazítani.

Bármilyen témához illeszkedhetnek, ezért változatos igényekre reagálhatnak. A céltól és a tartalomtól függően különböző korosztályokkal és szintekkel dolgozhatnak.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

A Chatfuel legelterjedtebb verziója a Facebook Messengerhez kapcsolódik, ezért a bejelentkezéshez Facebook-fiókra van szükség. A chatbot csatlakoztatása az Instagramhoz, a WhatsApphoz vagy egy weboldalhoz szintén lehetséges.

Javasoljuk, hogy kezd az ingyenes verzióval, és ha úgy érzed, hogy az 50 beszélgetés/hónap nem elég, akkor frissítheted fiókotat vállalkozói szintre, amely az ingyenes verzió korlátozásához képest 500 beszélgetés/hónap indítását teszi lehetővé a felhasználók számára.

★ INKLÚZIÓ

A chatbotok interaktívak, támogatják a multiszenzoros megközelítést, és folyamatosan elérhetőek, így bármikor egyéni támogatást nyújthatnak, ami kulcsfontosságú a sajátos nevelési igényű résztvevők számára. A Chatfuel lehetővé teszi, hogy a látás- vagy hallássérült résztvevők számára feliratos és hangos videókat használjon.

A Chatfuel platformja intuitív, és a csapatoddal egyidejűleg dolgozhattok a chatbototokon. A létrehozás a különböző blokkok összekapcsolásáról szól, hogy felépítse a folyamatokat. A részletekért javasoljuk a Chatfuel Youtube-csatornájának felkeresését. Videókat, képeket, letölthető tartalmakat és akár GIF-eket is beépíthetsz.

Az összetartozás érzéséhez és az állampolgárságra neveléshez kapcsolódva javasoljuk, hogy egy chatbot segítségével tanítsuk meg egy falu/város kulturális és történelmi hátterét, és fedezzük fel híres helyeit és rejtett kincseit. A hovatartozás érzésének kialakítása kulcsfontosságú az aktív részvétel szempontjából. Ha a fiatalok többet tudnak az otthonukról és a közösségükről, jobban kötődnek a helyhez, szívesebben azonosítják a problémákat, és aktívan dolgoznak a megoldásért.

Egy chatbot létrehozása nagy munka lehet, de további erőfeszítés nélkül támogathatja a munkáját.

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

Ha úgy döntesz, létrehozod a chatbotodat, tartsd szem előtt a következőket:

- ✦ Mindig adj célt és személyiséget a chatbotodnak; ez segít a funkciók kiválasztásában és a beszélgetések hangnemének megtalálásában. Soha ne habozz nevet adni neki.
- ✦ Megfontoltan válassz felületet. Kérdezd meg a környezetet, hogy a fiatalok körében melyik a legnépszerűbb.
- ✦ Különböző nyelvekre állíthatod a chatbotodat, nemzetközi környezetben való használat esetére.

Mielőtt megosztanád a jelentősebb nyilvánossággal:

- ✦ Teszteld az üzeneteket néhány önkéntessel a célcsoportból.
- ✦ Gyűjts visszajelzéseket.
- ✦ Ezekhez mérten alakítsd az üzeneteket.

PADLET

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

A Padlet egy felhőalapú szoftver, amely lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy valós idejű közös munkában vegyenek részt. Ez egy szépen testreszabható eszköz az ötletek online gyűjtésére a változatos csapatmunka, a kommunikáció vagy a szervezési készségek fejlesztése érdekében.

A fiatalok általában tudják, hogyan tehetnék fiatalbarátabbá a környezetüket, de céljaik megvalósításához szakmai támogatásra vagy egy ugyanilyen szenvedélyes csapatra van szükségük. A Padlet segítségével a fiatalok projekteket találhatnak, amelyekhez csatlakozhatnak, valamint megoszthatják ötleteiket és megtalálhatják azokat, akiket ugyanaz a téma érdekel. A platform kiindulópontja lehet egy új projektnek vagy további ötletelésnek és szervezésnek, ezért értékes lehet a különböző célcsoportok és projektek számára.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

Menj fel erre a weboldalra [Padlet](#) és hozd létre a saját fiókodat! Az ingyenes verzióval a Padlet összes eszközét elérheted, de vannak bizonyos korlátozások, mint például, hogy egyszerre csak három táblád lehet, és 20 MB-os limit van a fájlok kiküldésére, így egy kicsit több moderációt igényel a facilitátortól. Vannak más csomagok is, érdemes megnézni, ha beleszerettél a Padletbe.

★ INKLÚZIÓ

A Padlet szépen testreszabható, és már az ingyenes verzió is lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy változatos multimédiás bejegyzéseket, valós idejű együttműködést,

megosztási lehetőségeket és vizuális prezentációkat hozzanak létre, így ez az eszköz tökéletes a sajátos nevelésű igényű résztvevők számára.

A felület könnyen kezelhető, több eszközön is elérhető, támogatva az alacsonyabb lehetőségekkel rendelkező vagy a digitális kompetenciáikban kevésbé fejlett fiatalokat.

★ LEÍRÁS

Az aktív részvétel és a helyi cselekvések ösztönzésére a Padlet segítségével a következő példákat javasoljuk:

★ **Gyűjts különböző helyi ötleteket**

Támogathatod a fiatalokat abban, hogy megosszák ötleteiket, ötletbörzét folytassanak másokkal, és együttműködőket találjanak. Hozz létre egy megkapó platformot, és keresd fel a helyi fiatalokat, hogy osszák meg gondolataikat vagy igényeiket.

★ **Hozz létre egy projekt táblát**

Ez a felhasználás lehetővé teszi a fiatalok számára, hogy együtt dolgozzanak a projektjeiken és megvalósítsák ötleteiket.

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

Gyűjts különböző helyi ötleteket

- ★ A platform méretétől függően szükség lesz moderátorokra, akik kiszűrik a káros tartalmakat, bátorítják a nagyszerű ötletekkel rendelkező, elkötelezett fiatalokat, és segítik az azonos vagy hasonló ötletekkel rendelkező fiatalok egymásra találását.
- ★ Ne feledd, hogy a csapatoknak valószínűleg szakmai támogatásra lesz szükségük, így ez hatalmas munka lehet. Akkor vágj bele, ha úgy érzed, hogy van erőforrásod neked és a szakmai csapatodnak több ötletet is támogatni.

Hozz létre egy projekt táblát

- ★ Ez a lehetőség szakmai támogatást igényel. Felajánlhatsz a résztvevőknek más eszközöket is a munkájuk támogatására.

-
- ✦ Emlékeztess őket, hogy az online együttműködés mellett a személyes találkozók is értékesek. Tarts jégtörő és csapatépítő játékokat!
  - ✦ Mint bárki másnak, a fiataloknak is szükségük van a siker érzésére ahhoz, hogy folytassák. Tartsd magasra a motivációjukat, hogy elérjék céljaikat, és támogasd őket mindenben, amire szükségük van. Az te felelősséged az is, hogy reálisak maradjanak ötleteket illetően.
  - ✦ Sose felejts ünnepelni, ha egy projekt elkészült!

MEGFIGYELŐ JÁTÉK A KÖRNYÉKEN

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

Az eszköz lehetővé teszi, hogy egy vezetett túra során megfigyeljétek a környezetet, és kérdéseket tegyétek fel, amelyekre a fiataloknak válaszolniuk kell, így ösztönözve őket arra, hogy kialakítsák saját elképzelésüket arról a környezetről, amelyben élnek.

A tanulási célok a következők:

- ✦ Kommunikáció, személyes tapasztalatok, érzelmek, gondolatok és érvelés megosztása;
- ✦ A megfigyelés, mint a valóság megismerésének eszköze és a kritikai gondolkodás alapjaként való felhasználása.
- ✦ Ösztönözd a fiatalokat arra, hogy megfigyeljék (ne csak nézzék), ami körülveszi őket;
- ✦ Annak megértése, hogy fontos a saját véleményalkotás a közös ügyekről;
- ✦ Annak megértése, hogy milyen fontos, hogy mindenki hozzájáruljon a közösség jólétéhez azáltal, hogy kifejti véleményét arról, hogy min lehetne javítani.

Az eszköz bármely életkorban alkalmazható, és könnyen használható, mivel feleletválasztós kérdéseken alapul. Amin érdemes változtatni, az az elemzés szintje abban a részben, ahol a megadott válaszok okainak átgondolását és leírását kérik. Valamint hasznos lehet a kiscsoportos munka alkalmazása.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

Egy feladatlap biztosítás, mely akár nyomtatva, akár online is elérhető.

Javasoljuk, hogy tegyetek egy sétát a környéken, és a különböző szempontok közös megfigyelése közben vagy után válaszoljanak a kérdésekre. Hasznos, ha az eszközt használó facilitátor jól ismeri a területet, és előzetes elképzelése van arról, hogy mire kell fókuszálni

(esetleg módosíthatja a feladatlapot, és hozzáadhat olyan szempontokat, amelyek fontosak lehetnek).

★ INKLÚZIÓ

A tevékenységet inkluzívabbá lehet tenni:

- ✦ Kijelölni egy személyt, aki azért felel, hogy a feladatlap ki legyen töltve, amíg a többi résztvevő megfogalmazza gondolatait;
- ✦ Előre elkészített, a környéket vizuálisan bemutató fotók vagy videók használata, hogy közelebb hozza a témát azokhoz a fiatalokhoz, akik fizikai problémák vagy más akadályok miatt nem tudnak személyesen csatlakozni a gyakorlathoz.
- ✦ Speciális lehetőséget biztosítani a hozzáférhetőségben.

★ LEÍRÁS

A résztvevő fiatalokat kis csoportokba osztjuk be. Ez után sétát tervezünk a környéken. A feladatlap kitölthető akár a séta alatt, akár utána. Hasznos lehet, ha a facilitátor a csoport kísérése előtt végigjárja a sétát, hogy tudja, mire és hová érdemes összpontosítani a figyelmet.

A feladatlap kitöltése után mindig hasznos összehasonlítani másokkal, akik hasonlóan gondolkodtak, és esetleg más következtetésekre jutottak. A véleménycsere lehetővé teheti egy végleges profil kidolgozását, amelyben az összehasonlítás után az egyén vagy kiscsoport munkája a többiekkel való összehasonlítással gazdagodik. A végső fázis lehet egy dokumentum megírása, amelyet meg lehet osztani a helyi önkormányzattal, vagy akár egy kis petíció, amelyet a lakosok aláírhatnak.

Ez az eszköz nagyon hasznos arra, hogy a fiatalokat megfigyelésre (és ne csak nézelődésre) ösztönözze. A helyes megfigyelés ugyanis a felelősségekről, problémákról, lehetőségekről és az inklúzió, fejlesztés, biztonság stb. beavatkozások szükségességéről szóló kritikus gondolkodás kialakulásához vezetnek. Segíteni fogja őket a kommunikációban, a személyes

tapasztalatok, érzelmek, gondolatok és érvelés megosztásában, valamint az álláspontjuk kifejezésében is. Ha senki nem teszi fel a kérdéseket, a dolgok soha nem fognak megváltozni. Mindenki lehet felelős és előmozdítója a változásnak, kezdve a közösséggel és a szomszédsággal, ahol él. Ezért arra szeretnénk ösztönözni a fiatalokat, hogy megértsék, egy közösség jóléte számos tényezőhöz kapcsolódik, amelyek nem biztos, hogy mindenki számára azonosak. A közterületen többféle igény és szükséglet található, amelyeket nem mindig veszünk figyelembe. A közösség széleskörű jólétéért való cselekvés azt is jelenti, hogy figyelembe kell venni a kisebbségek vagy a speciális igényekkel rendelkező emberek szempontjait is.

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

Érdekes lehet, ha ez a gyakorlat a döntéshozók felé intézett kérésé fejlődik, hogy ők is beavatkozzanak a környék néhány javítandó szempontjába, vagy érdemes egy figyelemfelkeltő kampányt indítani a környék lakói számára, akik mindannyian közösen hozzájárulhatnak környezetük javításához.

MEGFIGYELŐ JÁTÉK– FELADATLAP

Kezdd el a sétát a környéken. A feladatod, hogy megfigyeld azt, ami körülötted van.

Page | 18

Figyelem: a megfigyelés nem a nézelődést jelenti! A részletek fontosak lesznek!

Itt találsz néhány ötletet. Készen állsz?

Kezdjük el!

ZÖLD TERÜLETEK

- ✦ Ápolt és rendezett? ✓ ✗
- ✦ Szerinted alkalmas lehet a fiatalok számára, hogy itt töltsék a szabadidejüket? ✓ ✗
- ✦ Miért?
- ✦ Szerinted hiányzik valami? ✓ ✗
- ✦ Mi?

TALÁLKOZÓ HELYEK

- ✦ Vannak olyan helyek, ahol szívesen találkozol a barátaiddal? ✓ ✗
  - ✦ Megfelelőek a helyek? ✓ ✗
  - ✦ Magánterületek és közterületek:
  - ✦ Szerinted rendezettek? ✓ ✗
  - ✦ Ki az, aki tenni tudna érte, hogy még kellemesebb legyen?
  - ✦ Mit kéne tenni?
-

VÁROSI BIZTONSÁG

- ✦ Ha egy esti sétát teszel, biztonságban érzed magad? ✓ ✗
- ✦ Biztonságosak az utcák? ✓ ✗
- ✦ Miért?

AKADÁKYMENTESÍTÉS

- ✦ Szerinted az idősebbek, édesanyák a babakocsikkal vagy fogyatékossggal élők használni tudják ezeket a tereket? ✓ ✗
- ✦ Bárki könnyen hozzáférhet a szolgáltatásokhoz? ✓ ✗

ZAJ

- ✦ Szerinted a közlekedés túl zajos? ✓ ✗
- ✦ Szerinted az emberi tevékenységek zajt okoznak? ✓ ✗

VILÁGÍTÁS

- ✦ Megfelelően ki van világítva az út? ✓ ✗
- ✦ Túl fényesen van-e kivilágítva az út, és lehetne-e hatékonyabb módszert alkalmazni a kevesebb energiafelhasználás érdekében? ✓ ✗

TÖMEGKÖZLEKEDÉS

- ✦ Kényelmesen használható a városi közlekedéshez? ✓ ✗
  - ✦ Könnyen használható bicikli, roller vagy egyéb emberi erővel hajtott jármű? ✓ ✗
  - ✦ Mit lehetne fejleszteni?
-

PARKOLÓ AUTÓK ÉS JÁRDÁK

- ✦ Könnyen közlekedsz és biztonságban érzed magad az autóktól? ✓ ✗
- ✦ A járdák azok számára is elérhetőek, akik mozgásukban akadályozottak? ✓ ✗
- ✦ Szerinted van elég hely a gyalogosok és az emberi erővel hajtott járművek számára? ✓ ✗

UTCAI TISZTASÁG ÉS A VÁROS RENDEZETTSÉGE

- ✦ Szerinted tiszták az utcák? ✓ ✗
- ✦ Találsz szétszórva szemetet? ✓ ✗
- ✦ Könnyen kezelhető a szelektív hulladékgyűjtés? ✓ ✗
- ✦ A környék piszkos vagy megrongált? ✓ ✗

JÓ SZOMSZÉDI KAPCSOLAT

- ✦ Ha valakinek segítségre van szüksége, gondolod, hogy könnyen talál valakit aki segíteni tud neki? ✓ ✗
- ✦ Miért?

ÖSSZESEGÉBEN

- ✦ Mit szeretnél, mi fejlődhetne?
  - ✦ Mit tennél ha a településen dolgozó döntéshozó lennél?
  - ✦ Mit üzennél a környéken élő embereknek?
-

MURAL

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

Neked és a barátaidnak rengeteg ötletetek van, hogy megváltoztassátok a településeteket és több fiatalot vonjatok be, de a fő problémátok az, hogy túl sok ötletetek van, és nem tudjátok, hogyan alakítsátok át őket konkrét projektté? Együtt kell kitalálnotok, hogy mit tegyetek, de nem tudtok annyiszor személyesen találkozni, ahányszor szeretnétek?

A "Mural" egy digitális kooperatív eszköz. Úgy hozták létre és tervezték, hogy megkönnyítse a távoli csapatok közötti eszmecsere, szervezést és ötletelést. Ez egy digitális és megosztott tábla, ahol a résztvevők interakciói valós időben zajlanak.

A Mural egy hasznos eszköz mindenki ötleteinek összegyűjtésére és megfogalmazására, ötletbörzére és közös munkára. Minden fiatal használhatja, aki rendelkezik számítógéppel és internetkapcsolattal.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

[Mural](#) egy digitális eszköz, a használatához ezekre van szükség

- ✦ Számítógép vagy okostelefon
- ✦ Internet hozzáférés
- ✦ Mural felhasználói fiók

★ INKLÚZIÓ

Ha a fiataloknak otthon nincs számítógépük vagy internet hozzáférésük, megpróbálkozhatnak a könyvtárakban, ifjúsági közösségi terekben vagy nyilvános digitális helyeken. Az iskolában is hozzáférhetnek számítógépekhez.

★ LEÍRÁS

A Mural egy digitális és megosztott tábla, amelyre a csapattagok különböző színű post-it-eket ragaszthatnak. Minden egyes post-it tartalmazhat szöveget, képeket, videókat vagy linkeket. A YouTube-hoz vagy a Google Drive-hoz is lehet például kapcsolódni.

Page | 22

Lehetővé teszi a résztvevők számára, hogy ötleteiket a táblára írják, témánként vagy feladatonként osztályozzák őket, és eldöntsék, ki mit és mikor csinál.

A Mural nagyszerű eszköz az ötleteléshez, ami az első lépés a projekt létrehozásához és a nagyszerű ötletek megtalálásához. Azzal, hogy több ötletet javasolsz, függetlenül attól, hogy mennyire erőltetted, még jobb ötleteket szülhetsz, amelyekre az emberek a részvételed nélkül nem gondoltak volna. A cél az, hogy a csapattagokat arra ösztönözze, hogy szabadabban gondolkodjanak, és ne féljenek megosztani ötleteiket. Ezután mindannyian építhetnek egymás ötleteire, hogy megtalálják a lehető legjobb megoldást egy problémára vagy igényre.

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

Ha 3-nál több táblára van szükséged a Muralon, és van rá pénzed, akkor előfizethetsz a fizetős verzióra (kb. 10 euró havonta tagonként). Azonban az ingyenes verzió is elegendő lehet.

A Mural a mind mapping egyik eszköze a többi között. Használhatod a [Miro](#)-t is, amely egy digitális együttműködési platform, amelyet a távoli csapatok kommunikációjának és projektmenedzsmentjének megkönnyítésére terveztek.

A hatékony ötletbörze érdekében, vagy ha senki sem akar ötletelni, feltehetsz néhány kérdést. A Mural-t használhatod brainstorming ülésekhez vagy a projekt különböző témáinak szervezéséhez.

Például:

- ✦ A kockázatok (Mi történhet? Hogyan tudjuk kezelni?)
- ✦ A pénzügyi szempont (Mennyibe fog ez kerülni? Hogyan szerezzük meg?
Ki kezeli a kifizetéseket?)
- ✦ Az operatív szempont (Mi az időzítés? Ki végzi ezt a munkát?)

MENTIMETER

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

Amikor a döntéshozóknak bemutatsz egy projektet, a nagyobb hatás érdekében nagyszerű ötlet lehet egy prezentáció elkészítése a beszéd alátámasztására. A vizualizáció lehetővé teszi, hogy az emberek jobban követhessék a prezentációd, és jobban megértsék és megjegyezzék az információkat.

A Mentimeter egy digitális eszköz interaktív prezentáció készítéséhez. Kérdéseket, felméréseket vagy kvízeket adhatsz hozzá, amelyekre a nézők valós időben válaszolhatnak.

Ez a digitális eszköz minden olyan fiatal számára elérhető, aki szeretne egy látványos prezentációt készíteni a projektjéről.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

A [Mentimeter](#) egy online eszköz. Használatához számítógépre vagy internet hozzáféréssel rendelkező telefonra van szükség, és létre kell hozni egy fiókot a Mentimeter weboldalán. A Mentimeter ingyenesen használható. Léteznek fizetős verziók is (körülbelül 12 euró havonta az alapverzióért és 25 euró havonta a pro verzióért). Megérheti, ha nagyon hasznosnak találsz a Mentimeter-t, mivel hozzáférhetővé válik néhány extra lehetőség. Ezt a Mentimeter weboldalán az "Árképzés" fülön nézheted meg.

A Mentimeter weboldal olyan oktatóprogramokat javasol, mint például a [How To Create Your First Mentimeter Presentation - 7 Minute Crash Course Tutorial](#) a Mentimeter YouTube csatornáján.

★ INKLÚZIÓ

A Mentimeter egy könnyen kezelhető eszköz, amely lehetővé teszi a prezentáció testreszabását. A Mentimeter különböző eszközökön is elérhető, mivel csak be kell jelentkezned.

★ LEÍRÁS

A Mentimeter interaktív prezentációk készítésére használható. Ehhez létrehozatsz egy új prezentációt, és használhatod a különböző funkciókat:

- ✦ A szófelhő: tegyél fel nyílt kérdéseket a hallgatóságnak, és gyűjtsd össze a válaszokat közvetlenül az előadásában. A Mentimétert a prezentáció során is használhatod, hogy interaktivitást adj a hallgatóságnak. Ezt a funkciót csoportos megbeszélések során is használhatod a projekteden való ötleteléshez. Nagyszerű arra ösztönözni a csapattagokat vagy a közönséget, hogy osszák meg ötleteiket és véleményüket.
- ✦ A felelet választás. Ezt a prezentációd során használhatod vagy csoportos megbeszélésen is, hogy a többség megfelelően döntsön egy ötlet mellett.
- ✦ A kérdések és válaszok. Ez egy nagyszerű funkció az introvertált emberek csoportos munkamegbeszéléseihez, mivel a kérdések névtelenek, és közvetlenül a prezentációban jelennek meg.

Ha szükséges, akár kvízeket is létrehozatsz az eszközzel.

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

A Mentimeter nem az egyetlen digitális eszköz az innovatív prezentációk létrehozásához. Használhatod a Canvát vagy a Geniallyt is:

Page | 26

- ✦ A [Canva](#) egyike a grafikai tervezés digitális eszközeinek, vizuális dokumentumok készítésére. Számptalan designt készíthetsz a szórólapoktól a prezentációkig, a közösségi média posztokon, weboldalak tervezésén, önéletrajzokon, infografikákon vagy videókon át. Sablonokat, interaktív elemeket, animációkat és átmeneteket javasol. Ez az eszköz nagyon könnyen használható, és az ingyenes verzióval kezdők számára éppúgy alkalmas, mint a profiknak a fizetős változattal.
- ✦ A [Genially](#) egy digitális eszköz vizuális dokumentumok létrehozására. Lehetővé teszi prezentációk, infografikák, útmutatók, fájlok vagy videók megvalósítását. A Genially interaktív elemeket, sablonokat és közös szerkesztési lehetőséget kínál. Rendelkezésre áll egy ingyenes verzió, valamint több fizetős változat is, a diákok számára havi 1,25 eurótól a vállalatok számára havi 21 euróig. Van egy Edu pro verzió is, havi 5 euróért. Ez a digitális eszköz vállalatoknak, oktatási területeknek és iskoláknak szól.

ELLENŐRZŐ LISTA – HOGYAN NE. ÉS HOGYAN KÉSZÍTSÜNK ELŐ EGY BESZÉDET?

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

Ez a beszédkészítéshez szükséges és nem szükséges teendők ellenőrző listája tippeket tartalmaz a szóbeli készségek fejlesztéséhez és a projektbemutató felépítéséhez. Minden helyzethez a kontextusnak és a szituációnak megfelelően kell adaptálni. Például az, hogy megismerkedj azzal a környezettel, amelyben a prezentáció előadásakor tartózkodni fogsz, nem lehetséges, ha a beszéd előtt nem tudsz bejutni a helyszínre.

Az ellenőrző lista segíthet javítani beszédtechnikádat, a prezentáció szerkezetétől kezdve a szóbeli készségekig. Az ellenőrző listát mindenki használhatja.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

Csak az ellenőrző listára van szüksége, hogy tisztában legyél a tippekkel. Kinyomtathatod vagy elmentheted a számítógépedre vagy telefonodra. Saját listát készíthetsz, használhatod a meglévő tippeket, de újakat is hozzáadhatsz.

★ INKLÚZIÓ

Az ellenőrző lista az inklúzív irányelvek alapján készült.

★ LEÍRÁS

Az ellenőrző lista nem teljes körű. Rengeteg más nagyszerű tanács is létezik. Olvashatsz erről könyveket, megkérdezhetsz olyan embereket, akik szoktak beszédet tartani, vagy keresgélhetsz az interneten.

Ez az eszköz a "Hogyan mutasd be ötleteidet a döntéshozóknak" témakörhöz kapcsolódik. Az ötleteid és projektjeid bemutatásához világos és tömör beszédet kell készítenie. Ezen a rövid prezentáción keresztül képes leszel elmagyarázni a céljaidat, az ötleted innovációját és a döntéshozók számára jelentkező előnyöket. Nagyszerű, ha felkészülsz a beszéd szerkezetére, de a szóbeli készségek is nagyon fontosak. Ha az ötleteid nagyszerűek, de a prezentációd nem az, akkor nem lesz segítségedre a döntéshozók részéről.

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

Dönthetsz úgy, hogy az ellenőrző listát a beszédkészítés megkezdése előtt használod. Hasznos lehet, ha az összes teljesítendő kritériumot fejben tartod. Az ellenőrző listát a beszéd megalkotása után is elolvashatod, hogy javítani tudj rajta.

Az ellenőrzőlista arra is használható, hogy felkészül a prezentáció előtt. Használhatod emlékeztetőül, hogy ne felejts el hangosan beszélni, használni a teret, és a beszéd napján a közönségére nézni.

Ellenőrző lista- hogyan ne, és hogyan készítsünk elő egy beszédet

- ✦ Először elemezd a célközönségét, hogy beszédét hozzá igazíthasd.
- ✦ Határozd meg a célját: Miért beszélsz? Mi az érdeklődésed?
- ✦ Hozz létre egy átlátható felépítést a beszédedhez
- ✦ Használj rövid és egyszerű mondatokat, hogy még érthetőbb legyél.
- ✦ Használj összekötő szavakat és kulcsszavakat, hogy rendszerezd a beszéded.
- ✦ Add meg annak a jelentőségét, hogy a hallgatóság számára miért lehet érdekes a projektet?

- ✦ Készíts egy megfelelő bevezetőt és következtetést.
- ✦ Gyakorolj előtte, ismételd meg a szöveget tükör előtt, vedd fel magad videóra, vagy kérj visszajelzést valaki mástól.
- ✦ Ha lehetséges, ismerkedj meg a környezettel, ahol beszédet fogod tartani.
- ✦ Légy óvatos a testbeszéddel és gesztikulálj (ne túl sokat).
- ✦ Használd a színpadot.
- ✦ Számíts a lehetséges kérdésekre és készítsd elő a válaszokat.
- ✦ Nézz online beszédeket vagy jelentkezz élő eseményekre, hogy lásd példákat.
- ✦ Fejezd be a mondataidat.
- ✦ Adj tónust a beszédéd ritmusához, és tartsd fenn a hallgatóság figyelmét.
- ✦ Próbáld meg kiejtési gyakorlatokat végezni, hogy gyakorold a beszédkésztségét.
- ✦ Tanulj meg néhány szinonímát és fejleszd a szókincsed.
- ✦ Beszéd közben állj egyenesen, és néz a hallgatóságra valamint vizsgál meg mindenkit a hallgatóságban.
- ✦ Beszélj elég hangosan ahhoz, hogy mindenki hallja, és ne beszélj túl gyorsan: rövid szüneteket tarthatsz, hogy beszéded megszakítsd.

KÁRTYÁK A BESZÉLGETÉS ELŐSEGÍTÉSÉHEZ

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

A [SITRA](#) a [TimeOut project](#) részeként létrehozta a **Kártyák** elnevezésű eszközt a beszélgetés elősegítésére. A projekt célja az volt, hogy ösztönözze a nyilvános vitákat olyan fontos társadalmi kérdésekről, mint a munkahelyek, a bevándorlás, a várostervezés és az adók. Az elképzelés az volt, hogy az emberek időt szánjanak arra, hogy elgondolkodjanak ezeken a kérdéseken, fokozva ezzel társadalmi szerepvállalásukat, a bizalomépítést és annak megértését, hogy a jövőbeli döntések hogyan kapcsolódnak ezekhez a kérdésekhez. A projekt által kifejlesztett eszközök felhasználhatók olyan fiatalok bevonására, akik jellemzően nem vesznek részt a nyilvános vitákban, és így támogatják a társadalmi szerepvállalásukat. A kártyák különösen hasznosak a fiatalokkal folytatott viták megkönnyítésére abban az életkorban, amikor a társadalmi kérdések már foglalkoztatják őket, de kevés vagy semmilyen korábbi tapasztalattal nem rendelkeznek a nyilvános vitákban (középiskolás kortól felfelé). Az ideális kezdő csoport kis létszámú, legfeljebb 10 főből áll, a plenáris vitákban való részvételre való felkészülésként.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

Ezt az eszközt a szociális készségeket és a részvételi megközelítéseket fejlesztő tevékenységekhez hozták létre. A kártyák letölthetők a SITRA honlapjáról ([SITRA's website](#)), és angol, svéd és finn nyelven állnak rendelkezésre.

A kártyák digitális változata vagy nyomtatott változata használható. Ezen eszköz mellett a SITRA számos más eszközt is kínál, különösen a fiatalok jövőre vonatkozó műveltségét fejlesztő források gazdag tárházát.

★ INKLÚZIÓ

A kártyák a beszélgetések moderátorainak szólnak, nem pedig a tényleges résztvevőknek. Ezért könnyen adaptálhatók a különböző ifjúsági csoportokkal való munkához. A csoport szintjétől és/vagy korlátaiktól függően a moderátor döntése, hogy melyik tippet vagy megfogalmazást választja. Az általános cél az, hogy lehetővé tegye az emberek számára a nyilvános vitákban való részvételt, különösen azok számára, akiknek nehézségei akadályozzák a részvételüket - ez egy inkluzív, részvételi megközelítés.

★ LEÍRÁS

A jó párbeszéd elősegítése gyakorlatot és ismétlést igényel. Ezeket a kártyákat úgy tervezték, hogy támogassák a beszélgetések/viták moderátorait, és hasznos tippeket és mondatokat adjanak a párbeszéd vezetéséhez. Azt javasolják, hogy kezdjük néhány ajánlott módszerrel, majd beszélgetésről beszélgetésre bővítsük a moderátori készségeket. Az ilyen tevékenységekhez nincs időkeret megadva, mivel a kártyák konkrét használata a vita konkrét esetétől és a résztvevők csoportjától függ. Ezek a kártyák témái, mindegyikhez értékes tippek és mondatok tartoznak a párbeszéd moderálásához:

1. A beszélgetőkártyák használata
  2. Mi a párbeszéd?
  3. A hallgatási készség fejlesztése
  4. Felkészülés a beszélgetés elősegítésére
  5. Példa forgatókönyv a vita megkezdéséhez
  6. A konstruktív vita alapszabályai
  7. Ráhangolódás egy olyan vitára, amelyben minden résztvevő egyenrangú
  8. A facilitátor legjobb irányító intézkedései
  9. A résztvevők bátorítása, hogy beszéljenek saját tapasztalataikról
  10. A vita elmélyítésének módjai
-

-
11. Amikor a mélyreható beszélgetés témájának kiválasztása kihívást jelent
  12. A csendes résztvevők aktivizálása
  13. Mit tegyünk, ha valaki dominál?
  14. Hogyan lépünk tovább a holtpontra jutott helyzetből
  15. Hogyan tegyünk fel párbeszédese kérdéseket
  16. Érzelmi kitörések a vitában
  17. A legjobb intézkedések, ha a vita kiindulópontja egy konfliktus
  18. Váratlan konfliktus fellángolása a megbeszélés során
  19. A megbeszélés lezárása

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

Az eszköz tanácsokat és tippeket tartalmaz a használatához. Az átfogó felülvizsgálat után a következőket javasoljuk:

- ✦ Kezdd el használni a kártyákat a tervezési szakaszban.
  - ✦ Nézd át az egyes kártyákat, és gondolja végig, hogy melyik tipp hasznos az adott fiatalcsoportod számára.
  - ✦ Alkalmazd a megfogalmazást úgy, hogy az természetes legyen a csoportoddal való kommunikáció során.
  - ✦ Nézd át a kártyákat és a jegyzeteidet, mielőtt könnyítenél a beszélgetésen.
-

JÁTÉKOK JÁTSZÁSA – BEVONÁS – RÉSZVÉTEL

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

Játék. Bevonás. Résztétel (Play. Engage. Participate –PEPAR) A PEPAR egy KA2 stratégiai partnerség, amelyben dán, cseh, spanyol és lengyel szervezet vett részt. A projekt elsődleges célja a fiatalok társadalmi és politikai szférában való részvételének fokozása a részvétel különböző szintjeire szabott innovatív, játékos eszközök kifejlesztése révén. A honlapjukon közzétett, ingyenes és nyílt forráskódú játékok gyűjteménye hasznos forrásként segíti az ifjúságsegítőket abban, hogy innovatív játékalapú tanulási megközelítés alkalmazásával vagy adaptálásával növeljék a fiatalok részvételét és polgári szerepvállalását.

Valamennyi játékot a projektpartnerek által szervezett két nemzetközi tevékenység során tesztelték Spanyolországban. Ezek 18–28 év közötti fiatalokat vontak be, tehát ez az a csoport, amely számára a játékok relevánsnak bizonyultak. A játékokat több fordulóban lehet játszani, ezért elegendő időt kell szánni a tevékenységre. A játéktól függően a csoportok 4–12 fősek.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

A PEPAR-játékok letölthetők a honlapjukról ([website](#)), angol, dán, cseh, spanyol és lengyel nyelven is elérhetők, valamint részletes játékvezetési útmutatóval vannak ellátva.

A játékok többsége csak papíralapú változatban játszható (társas- vagy kártyajátékok). A szükséges anyagok jól szervezettek, és a szabályokat magyarázó PDF-eket tartalmazó Google mappán keresztül osztják meg. Egy játék digitális változatban is elérhető, és online játszható.

★ BEFOGADÁS

A játékoknak nincs különösebb akadály - a játékok jól megtervezettek, vizuálisan vonzóak és egyértelmű utasításokkal rendelkeznek. A szavak és az illusztrációk elég nagyok ahhoz, hogy a látássérült emberek is láthassák őket. Az egyik még e játékosok számára is alkalmas (Let's get loud). Egy másik pedig (Frenzy) közvetlenül foglalkozik azokkal a nehézségekkel/kihívásokkal, amelyekkel egy fiatalnak szembe kell néznie ahhoz, hogy egyenlő feltételek mellett vehessen részt a játékban, ha LBMTIQ, bevándorló/etnikai kisebbséghez tartozik, fizikai vagy szellemi fogyatékossgal vagy krónikus betegséggel küzd.

★ LEÍRÁS

A készlet a következő játékokat tartalmazza:

1. Közösségi játék

Egy társasjáték, amelyben a barátaiddal együtt navigálsz a Közösség különböző helyzeteiben, hogy pozitív hatást gyakorolj.

2. Kompetens részvétel

Egy kártyajáték, amely nyolc létfontosságú életkompetenciát fejleszt olyan tevékenységeken keresztül, mint a mémek készítése, számolás, újrahasznosítás, tárgyalás és még sok más.

3. Találd ki a nyomot

Egy gyors tempójú játék, ahol a csapatmunka a kulcs ahhoz, hogy valaki nyomokat alkosson, hogy kitaláljon egy rejtélyes szót. A témák között szerepel a részvétel, a társadalmi kérdések és a polgári szerepvállalás.

4. Frenzy

Kihívás a csapatnak, hogy minél több ötletet generáljon a fiatalok részvételével kapcsolatban. Legyen az utolsó hozzászóló és nyerjen, az eredetiségre és a gyorsaságra helyezve a hangsúlyt.

5. Legyünk hangosak!

Élénk kártyajáték, amelynek középpontjában az ifjúsági részvétel típusainak összegyűjtése áll. Csatlakozzatok egy civil szervezethez, vegyetek részt online érdekvégyesítésben, szavazatok és tiltakozatok, hogy nyereztek azzal, hogy elsőként kiáltjátok ki, hogy "STOP".

6. PEPAR digitális játék

Merülj el a fiatalok részvételének világában ezen a digitális kalandjátékon keresztül. Hozz döntéseket és reagálj helyzetekre a városháza előtti tüntetésen, amelyet a fiatal résztvevők uralnak.

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

Minden játék fontos részét képezik az eligazító kérdések. Mint mindig a játékalapú tanulásban, ez is a tevékenység lényeges része, amelyet nem szabad figyelmen kívül hagyni. Ez csak néhány példakérdés a játékokból, amelyek értelmes vitákat nyithatnak a fiatalok részvételéről:

- ✦ Látsz kapcsolatot a személyes/közösségi életed és a játék között?
- ✦ Válasszatok ki egy helyzetet a játékból, és beszéljétek meg, hogy mit tudnátok reálisan tenni a helyi közösségekben.
- ✦ Van-e más olyan probléma a saját közösségedben, amivel nem találkoztál a játék során?
- ✦ Hogyan tudnátok megoldani őket?
- ✦ Hogyan reagáltak rá mások?

-
- ✦ Miért fontos a fiatalok részvétele?
  - ✦ Mi korlátozhatja ezt a fajta ifjúsági részvételt?
  - ✦ Mit tehetünk annak érdekében, hogy a fiatalok számára könnyebbé tegyük a társadalomban való ilyen jellegű részvételt?

GYAKORLATOK

1. KONCENTRIKUS KÖRÖK

2. SZÓKRÁTÉSZI PÁRBESZÉD

3. GONDOLKODJ!–DOLGOZZ PÁRBAN!–OSZD MEG!

4. HELYI KIHÍVÁSOK

5. GONDOLATTÉRKÉP

6. BRAINWRITING

7. UTÓPIÁK GYŰJTEMÉNYE

8. A KONTEXTUSELEMZÉS LABORATÓRIUMA

9. SZEREPJÁTÉK

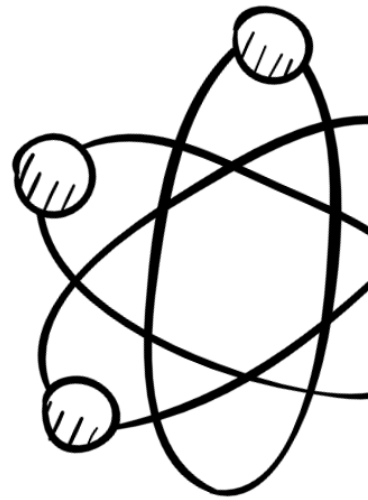
10. A MEGFELELŐ STRUKTÚRA KIVÁLASZTÁSA

11. HIDEG E-MAIL ÍRÁSI TECHNIKÁK

12. HOGYAN VITATKOZZUNK

13. PARTICIART

14. RÉSZVÉTELI VIDEÓKÉSZÍTÉS

KONCENTRIKUS KÖRÖK

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

Ez a vita típus a csoport minden résztvevőjét arra kéri, hogy aktív hallgatóként és beszélőként vegyen részt. Továbbá lehetőséget ad a résztvevőknek arra, hogy megvitassák a különböző véleményeket, reflektáljanak egymásra, összehasonlítsák és cáfolják egymás elképzeléseit. Nagyon hatékony a rövid, de mély beszélgetések megvalósítására, mivel a résztvevők egyszerre egy kérdésre és egy személyre összpontosíthatnak. A különböző témák és kommunikációs stílusok közötti váltással kapcsolatos készségeket is fejleszti.

Ez a technika adaptálható gyermekek és tizenévesek számára, különösen oktatási környezetben, de minden korosztály számára alkalmazható. Segíthet a csoportos megbeszélések megkönnyítésében és az aktív részvétel elősegítésében. A koncentrikus kör megbeszélések gyakran kisebb (6–9) vagy közepes méretű (10–14) csoportokban hatékonyak, ahol a résztvevők hatékonyan tudnak interakcióba lépni és kommunikálni. Ha túl sok résztvevő van, akkor kihívást jelenthet a vita irányítása. Ha a résztvevőknek van korábbi tapasztalata vagy részvétele egy adott témában vagy helyi akcióban, a koncentrikus kör megbeszélés hasznos módja lehet a szakértelem hasznosításának és az értelmes megbeszéléseknek.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

A gyakorlat előtt fontos, hogy legyen egy téma (videó, olvasási feladat stb.), amely a vitákat vezeti, és amely aktív részvételt eredményezhet benne.

Ez a tevékenység személyes jelenléttel működik. Ahhoz, hogy a gyakorlat működjön, szükség van valakire, aki vezeti a feladatot, és elmagyarázza a szabályokat és azt, hogyan zajlik ez a gyakorlat.

Szükséges eszközök: valamilyen időmérő eszköz (lehet telefon vagy stopperóra).

★ INKLÚZIÓ

Van néhány konkrét tipp, hogy a koncentrikus kör megbeszélések inklúzívvá váljanak a különböző csoportok számára, beleértve a testi vagy szellemi fogyatékosokkal élőket is.

Fizikai akadálymentesítés: annak biztosítása, hogy a koncentrikus körökben az ülésrend lehetővé tegye a kerekesszékekkel való közlekedést. Válassz olyan helyszínt, ahol szükség esetén rámpák és ha releváns, liftek vannak.

Értelmi fogyatékosokkal élők számára: több időt kell hagyni az információk feldolgozására és a válaszok megfogalmazására. Használj vizuális segédeszközöket vagy kellékeket a megértés és az részvétel támogatására a viták során.

Az egyik legfontosabb dolog, hogy a facilitátor a résztvevőket tiszteletteljes és befogadó nyelvezet használatára ösztönözze, elősegítve ezzel a barátságos légkört minden résztvevő számára. A "rapid randit" megelőzően a beszélgetést vezető személynek fel kell mérnie és meg kell ismernie az egyéni igényeket és preferenciákat, és ennek megfelelően kell elvégeznie a szükséges kiigazításokat.

A jobb megértés érdekében javasolt egy tesztkör elvégzése.

★ LEÍRÁS

A koncentrikus kör gyakorlat egy olyan interaktív csoportos megbeszélési forma, amely különböző helyzetekben használható a résztvevők aktív részvételének és kommunikációjának elősegítésére. Használatát a vita témájának kiválasztásával, világos célok kitűzésével és a koncentrikus körök elrendezésével kell kezdeni. A vita során a belső körben lévő résztvevők beszélgetésbe bocsátkoznak, míg a külső körben lévők figyelnek. A résztvevők rendszeres váltakozása a körök között elősegíti a friss nézőpontok kialakulását. A megbeszélést követően zárd le egy összefoglaló és visszajelző üléssel, és igazítsd az időkeretet és az eszközöket a csoport sajátos igényeihez és céljaihoz. Nagyon jó lehetőség a

mély véleménynyilvánításra és egy olyan téma megvitatására, amely a mindennapi életben nem merül fel.

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

- ✦ Légy tudatos a kérdésekkel és a témával kapcsolatban, vedd figyelembe a csoport életkorát és személyiségét.
- ✦ Lehet rövidebb vagy hosszabb folyamat része a gyakorlat (ifjúsági csere, workshop, iskolai tábor stb.), de a témák megtervezésekor vedd figyelembe a bizalom és a nyitottság szintjét is.
- ✦ Légy rugalmas az időbeosztással kapcsolatban, néha a tervezettnél több időre van szükség, vagy épp kevesebbre.

SZÓKRATÉSZI PÁRBESZÉD

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

A szókratészi párbeszéd egy olyan módszer, amely egy adott szöveggel kapcsolatos párbeszéd létrehozásával próbálja megérteni az információkat. A szókratészi párbeszédben a résztvevők alaposan átgondoltan igyekeznek mélyebben megérteni a szövegben szereplő összetett gondolatokat. Ez az eljárás inkább az eltérő gondolkodást ösztönzi a megegyező gondolkodás helyett. 6-9, hasonló életkorú és tanulási tapasztalattal rendelkező résztvevővel érdemes végezni a gyakorlatot, 15 éves kortól bármilyen életkorig.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

A szókratészi párbeszéd stratégiája az alapos szövegelemzésen alapul, ezért fontos, hogy olyan szöveg kerüljön kiválasztásra, amely több lehetőséget biztosít az értelmezésre és a vitára. Ha egy egyszerű szöveget választunk, ahol a jelentés meglehetősen egyértelmű, a tanulóknak nem lesz sok megbeszélnivalójuk. Emellett a szöveg nem lehet túl hosszú ahhoz, hogy a megadott idő alatt figyelmesen el lehessen olvasni. Ez lehet egy újságcikk, amely kapcsolódik a résztvevők közösségéhez, és fontos társadalmi, környezeti témákat tárgyal, mely a résztvevőket is érinti. A facilitátor is készíthet konkrét cikkeket. Gyakran a facilitátorok egy bekezdéstől egy oldalig terjedő szöveget választanak. Személyes jelenléttel és online is használható, de az előbbivel hatékonyabb a gyakorlat.

★ INKLÚZIÓ

- ✦ Lehet inkluzív, például a látássérült embereknek szóló olvasási programmal.
- ✦ Vizuális anyagok is alkalmazhatók (pl.: kép, videó), ezáltal a tanulási nehézségekkel küzdők könnyebben részt tudnak venni a gyakorlatban.
- ✦ Hallássérült résztvevők számára a gyakorlat írásban is végezhető.

-
- ✦ Online vagy hibrid formában történő megvalósítás esetén a földrajzi akadályokat is le lehet küzdeni.
  - ✦ Bármilyen testi fogyatékossgal élő résztvevő számára használható a gyakorlat.
  - ✦ A kevesebb eséllyel rendelkező fiatalok számára érdemes olyan témát feltárni, amelyhez könnyen tudnak kapcsolódni.

★ LEÍRÁS

Ezek a gyakorlatok elősegítik az aktív tanulást, mivel a résztvevők felfedezik és értékelik egy adott szövegben szereplő gondolatokat, kérdéseket és értékeket. Egy hatékony szeminárium négy, egymástól függő elemből áll: (1) a vizsgált szöveg, (2) a felvetett kérdések, (3) a gyakorlat vezetője és (4) a résztvevők.

A gyakorlatra legalább 15 percet kell szánni, és gyakran 30 percig vagy tovább is tarthat. Ahogy a résztvevők egyre jobban megismerik a szókratészi módszert, képesek lesznek hosszabb ideig is megvitatni egy szöveget a segítő közreműködése nélkül.

Hasznos a gyakorlat a vitakészség, az olvasásértési készség, az aktív hallgatás és a kritikus gondolkodás fejlesztésére egy adott témában. A résztvevők megtanulhatják a véleménynyilvánítás módját, és a témától függően fejleszthetik és elmélyíthetik ismereteiket is.

Fontos, hogy a facilitátor végig jelen legyen figyelmével, és moderálni legyen képes egy-egy konfliktusos helyzetet, valamint a szöveg kapcsán felmerülő tisztázó kérdéseket pontosan meg tudja válaszolni.

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

Ajánlatos a résztvevőket jobban megismerni, így a témaválasztás is könnyebb. Fontos, hogy a téma kihívást jelentsen, de ne legyen túl nehéz, mert ha túl nehéz kapcsolódni hozzá, nagy csendek alakulhatnak ki a gyakorlat során.

GONDOLKODJ! –DOLGOZZ PÁRBAN!– OSZD MEG!

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

Ez a vitatechnika lehetőséget ad a résztvevőknek, hogy írásban válaszoljanak a kérdésekre, mielőtt másokkal kezdenek beszélgetni. Ha a résztvevőket arra kérjük, hogy írjanak és vitassák meg gondolataikat egy partnerrel, mielőtt megosztanák a nagyobb csoporttal, az növeli a bizalmat, nagyobb részvételre ösztönöz, és átgondoltabb vitákat eredményez. Bármilyen életkorban használható, 6 éves kortól, és csoportonként minimum 3, maximum 30 résztvevővel. Ez a tevékenység segíthet fejleszteni a véleménynyilvánítás, és az ötletek kifejezésének módját, alkalmas brainstorming technikákhöz, és erősítheti a kommunikációs készségeket

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

- ✦ Online és személyes jelenléttel egyaránt megvalósítható
- ✦ Íráshoz szükséges papír és toll biztosítása
- ✦ Egy vagy két facilitátorra van szükség

★ INKLÚZIÓ

Testi fogyatékossgal élő és földrajzi akadályokkal küzdő emberek is könnyen bevonhatók a folyamatba.

★ LEÍRÁS

Gondolkodj!

A résztvevők írjanak választ egy feltett kérdésre. A kisebb gyerekek lerajzolhatják gondolataikat

Dolgozz párban!

A résztvevők alkossanak párokat és osszák meg a leírt válaszaikat egymással.

Oszd meg!

Hívd össze újra a csoportot, és kérd meg a párokat, hogy számoljanak be a beszélgetéseikről.

Ez a gyakorlat a tanulási folyamat bármely szakaszában hatékony lehet:

- ✦ Egy új téma vagy tananyag bevezetése előtt, a meglévő tudások feltérképezésére
- ✦ Véleményalkotásra, például egy filmnézést követően
- ✦ Egy rövid szöveg elolvasása utáni vitaindításhoz
- ✦ Mielőtt a résztvevők elkezdenek egy feladatot, például egy esszét vagy egy szöveges feladatsort, ötleteket gyűjthetnek és rendszerezhetik gondolataikat

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

- ✦ Ez egy nagyon rugalmas gyakorlat, szinte bármilyen téma kapcsán használható.
- ✦ Kiváló lehetőség az ifjúsági munkásnak facilitátori képességei fejlesztésére.
- ✦ Használhatsz post-it cetliket a gondolataiddal, és közösen megbeszélhetitek őket.

HELYI KIHÍVÁSOK

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

Ez egy olyan közösségi média kampány, amely izgalmas és híres helyi helyszínek és rejtett gyöngyszemek felfedezésére irányul, hogy támogassa a helyi fiatalokat abban, hogy többet tudjanak meg szülővárosukról és a közösség hagyományairól, és népszerűsítse a helyben töltött időt.

Vidéken a legtöbb önkormányzatnak gondot okoz a fiatalok helyben tartása, különösen akkor, ha a városban nincs középiskola vagy felsőoktatás, és közel van egy nagyobb város, ahol több lehetőség van az oktatásra és a szabadidő eltöltésére. Ezeken a helyeken az összetartozás érzése létfontosságú ahhoz, hogy a fiatalabb generációkat meggyőzzék arról, hogy itt maradjanak, vagy visszatérjenek, amikor felnőtt életüket kezdik. A fő cél a helyi hagyományok és kultúra széleskörű ismerete, valamint a helyi emberekkel és helyekkel való személyes kapcsolat. Ezért javasoljuk, hogy ezt a kampányt kezdő gyakorlatként szervezzük meg minden korosztály számára.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

A tevékenység megkezdéséhez szükség van egy közösségi médiaplatformra. Ez lehet egy helyi civil szervezet vagy önkormányzat Facebook/ Instagram/ Twitter/ TikTok/ Discord/ stb. profilja, de létrehozhatasz egy, a kihívásnak szentelt platformot is.

Hívjon meg népszerű helyeket (például kávézókat, bárókat, könyvtárakat, múzeumokat, éttermeket), hogy vegyenek részt a kihívásban, és próbálja meggyőzni őket, hogy adjanak kedvezményt vagy egy kis ajándékot a "felfedezőknak".

★ INKLÚZIÓ

Ez a kampány a szabadtéri tevékenységeket népszerűsíti, és csoportonként csak egy okostelefont igényel. A legtöbb hely ingyenes lehet, és ha meggyőződ a belépődíjas helyeket, hogy adjanak kedvezményt, akkor a kevesebb lehetőségekkel rendelkező fiatalok számára is befogadóbb lehet.

★ LEÍRÁS

A fiatalok helyi helyszínekkel és hagyományokkal kapcsolatos ismereteinek bővítése segíti őket a helyi identitás kialakításában, fejleszti az összetartozás érzését, és tudatosabbá teszi őket szülővárosukkal kapcsolatban.

Miután kiválasztottad a kihívás platformját (vagy platformjait), állíts fel néhány szabályt.

Javasoljuk, hogy az alábbiakat használd, és igazítsd a helyi viszonyokhoz:

- ✦ Készíts listát a helyszínekről, és foglald össze a háttértörténetüket, valamint azt, hogy miért fontosak a közösség számára.
  - ✦ Hozz létre egy hashtaget a település vagy a kihívás nevével (pl.: #SzegedKihivas)
  - ✦ Határozd meg a tevékenységeket! A résztvevőknek le kell fényképezniük magukat vagy egy egyedi tárgyat, amelyet a kihívás során a helyszínen használnak a listáról, és fel kell tölteniük a kihívás platformjára a #hashtaggal.
  - ✦ Határozd meg, hogy a résztvevők hogyan "nyerhetik meg" a kihívást, például ki töltött fel képeket a kihívás platformjára a megfelelő #hashtaggal a listán szereplő összes helyszínről. Ajánlj nekik ajándékot; ez lehet a "Legjobb felfedező" jelvénye.
-

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

Néhány hasznos tipp a szakembereknek:

- ✦ Figyelj a platform lehetőségeire, és alkalmazkodj a kihívás szabályaihoz.
- ✦ Többféle helyszínt válassz (kinti, benti, híres, rejtett kincs, stb.)!
- ✦ A pontos helyszínek helyett beállíthatsz egy tipplistát, így nekik is meg kell oldaniuk a rejtvényt, hogy megtalálják a megfelelő helyet. A rejtvények helyett használhatsz háttértörténeteket is.
- ✦ Kijelölhetsz egy határidőt, vagy csoportosíthatod a helyszíneket, és olyan kihívásokat hozhatsz létre, mint például a "Múzeumok májusa".
- ✦ Szervezhetsz egy kiállítást a kihívásról, ha van megfelelő mennyiségű fotód.
- ✦ Javasolhatsz extra tevékenységeket, amelyek a helyszínekhez kötődnek (pl.: szemétszedés, fa ültetés, stb.).
- ✦ Ne feledkezz meg a hirdetésről, annak érdekében, hogy a kihívás népszerű legyen!
- ✦ Ha van lehetőség, vezetett túrákat szervezhetsz a helyszínekre.
- ✦ Helyi történeteket gyűjthetsz a helyszínekről, így a kihívás még személyesebbé és színesebbé válik.
- ✦ Teret adhatsz a fejlődésnek, kérdezd meg a résztvevőket: Hogyan szeretnéd, ha ez a hely javulna? Hogyan lehetne még közelebb kerülni a fiatalok igényeihez vagy vágyaihoz?

GONDOLATTÉRKÉP

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

A problémák vizualizálása gyakran segít a problémák meghatározásában és a közös megoldás megtalálásában. A nagyobb kép meglátása alapvető fontosságú lehet ahhoz, hogy lássuk, hol kezdhetjük el a munkát.

A gondolattérkép egy kezdő gyakorlat olyan fiatalok (13–35 évesek) számára, akik tisztában vannak a helyi közösségükkel és hajlandóak tenni valamit, de nem tudják, hol kezdjenek hozzá..

A fő cél az, hogy az ő szemükkel lássák a települést, és kitalálják, hol kezdhetik el aktív állampolgári szerepvállalásukat, hogy településüket ifjúságbarátabbá és fenntarthatóbbá tegyék.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

Ehhez a gyakorlathoz az alábbiakra lesz szükséged:

- ✦ A4-es lapok minden résztvevőnek
- ✦ Néhány flipchart papír
- ✦ Színes filctollak
- ✦ Inspiráló és csendes helyszín

★ INKLÚZIÓ

A gyakorlat során a résztvevők vizuálisan is kifejezhetik magukat, ezért ez a tevékenység tökéletes a sajátos nevelési igényű résztvevők számára is.

Bátran használj 3D-s anyagokat (apró tárgyakat szimbólumként vagy akár gyurmát/agyagot) a térképek megalkotásához a látássérült résztvevők esetén.

★ LEÍRÁS

A gondolattérkép fő célja, hogy a fiatalok megtalálják szülővárosukban a számukra legfontosabb helyeket, meghatározzák, mit lehetne javítani, és hogyan tudnak hozzájárulni a fejlődéshez. Ez a gyakorlat egyszerű, de a szakemberek számára is tanulságos. Adj a résztvevőknek egy papírt és A4-es lapokat, és kérd meg őket, hogy rajzolják meg szülővárosuk térképét, és egyénileg jelöljenek rajta minden lényeges helyet.

Miután elkészültek a térképek, ellenőrizzétek őket együtt, és gondolkodjatok el rajtuk.

A gondolkodás részeként közösen készíthettek egy óriási térképet.

Javasolt időkeret:

- ✦ 5-10 perc a bevezetésre
- ✦ 15-20 perc az egyéni térképek megrajzolására
- ✦ 30-40 perc a reflexióra

A tevékenység második részeként megkérheted a résztvevőket, hogy hozzák létre szülővárosuk utópisztikus ("tökéletes") változatát, és hasonlítsák össze a valósággal.

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

- ✦ A tevékenységhez a megfelelő helyszín kiválasztása alapvető fontosságú. Olyan békés és inspiráló helynek kell lennie, ahol egyedül lehetnek.
- ✦ Ne adj a résztvevőknek valódi térképet a szülővárosukról; a fő ötlet az, hogy az ő szemükön keresztül lássák a helyeket, és ne a valóságot.

Az megosztás során megvitatandó kérdések:

- ✦ Miért néznek ki különbözően a térképek?
- ✦ Milyen helyeket rajzoltunk egyénileg a térképre és miért?
- ✦ Melyek azok a pontok, amelyeket mindannyian jelöltünk a térképen?
- ✦ Mely helyszínek tökéletesek, és melyek lehetnének jobbak?
- ✦ Hogyan lehetnének jobbak?

Ha a megosztó körből ötletelés lesz arról, hogyan járulhatnánk hozzá, akkor hagyjuk, hogy ez megtörténjen.

BRAINWRITING (ÖTLETÍRÁS)

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

A brainwriting hasonló a brainstorminghoz: a fiatalok kreatív ötleteket és megoldásokat hozhatnak létre egy problémára. De a brainwriting mindenkinek egyenlő esélyeket kínál abban, hogy részesei legyenek egy vitában vagy beszélgetésben, és lehetővé teszi, hogy a csoportban mindenki gondolkodhasson az adott témában anélkül, hogy bármi akadályozná. Íme a megfelelő brainwriting üléshez követendő lépések.

Bárki részt vehet a brainwriting folyamatban. A brainwriting egyik előnye, hogy a résztvevők képesek mások ötleteit továbbfejleszteni. A többiek felhasználhatják az egyik résztvevő által a lapra írt javaslatokat, hogy új gondolatokra és új ötletekre ösztönözzék őket. A halmozott hatás hatékony lehet, és máskülönben elérhetetlen megoldások felfedezéséhez vezethet.

Minden csoporttag – még a leghalkszavúbbak és legfélénkebbek is – egyenlő esélyekkel vehetnek részt és fejthetik ki ötleteiket. Minden név nélkül történik, – senki nem tudja, ki mit írt – ezért sokkal nagyobb a kreativitás szabadsága. A brainwriting segítségével minden résztvevő javasolhat olyan megoldásokat, amelyeket a hagyományos brainstorming során túl szokatlanok, vagy nem megfelelőnek bélyegeztek volna.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

A leírtak szerint a brainwriting egyszerűen megvalósítható toll és papír használatával. Ugyanakkor léteznek olyan online felületek és programok, melyek lehetővé teszik a brainwriting használatát akár online is, melynek során szélesebb körben alkalmazható a gyakorlat. Ezek egyike lehet például a [Miro](#) vagy a [Mural](#).

★ INKLÚZIÓ

A tevékenység inkluzív azáltal, hogy minden résztvevő hozzászólását egyenrangúvá teszi. Ez az eszköz azért is előnyösebb a brainstorminggal szemben, mert több időnk van szabadon gondolkodni az ötleteken, ezáltal szintén több idő jut azok kidolgozására, véleményünk, álláspontunk precízebb kifejezésére, teljesebbé tételére. Továbbá a Brainwritinggal elkerülhető a brainstorminggal szemben, hogy csak egy, vagy néhány ember ötlete érvényesül, és a többi résztvevő kevésbé érzi bevonva magát a folyamatba.

★ LEÍRÁS

A fiatalokból álló csoportokra alkalmazott brainwriting egyik jelentős előnye, hogy a résztvevők képesek mások ötleteit továbbfejleszteni. A halmozott hatás igen erős lehet, és olyan megoldások felszínre kerüléséhez vezethet, amelyek máskülönben elérhetetlenek lennének.

A Brainwriting módszert gyakran "Brainwriting 6-3-5" néven is emlegetik, mert:

Hat → a folyamatba bevont személyek számát mutatja, hiszen 6 résztvevő van jelen, valamint egy moderátor

Három → a brainwriting gyakorlat egyes fordulóiban felmerülő ötletek számára utal

Öt → az egyes fordulókra kiosztott percek számára utal, melyben a 3 ötletet kell kidolgozni.

Ugyanakkor érdemes az egyes fordulók időtartamát a csoport egyedi igényeihez mérten módosítani.

Ez a három szám arra szolgál, hogy szem előtt tartsuk a brainwriting módszer fő összetevőit, amely három részre bontva viszonylag egyszerű folyamat: 6 ember aktív részvételével, körönként 3 ötlettel és körönként 5 perccel, nagyon rövid idő alatt rengeteg kreatív ötletet lehet összegyűjteni.

- ✦ **Hívj össze 6 embert** (plusz egy moderátort), és ültesd őket egy asztalhoz, tollakkal és papírlapokkal. Kérd meg őket, hogy írják fel a problémát, amelyet meg szeretnétek oldani. Senki sem írhatja a nevét a lapra, a foglalkozásnak anonimnak kell maradnia.
- ✦ **Adj a csoportnak 5 percet** rá, hogy leírjanak **3 ötletet** a probléma megoldására. Ez alatt az idő alatt nem szabad módosítani vagy tökéletesíteni az ötleteket, csak annyi a feladat, hogy a három szabadon alkotott ötlet le legyen írva. Ebben a fázisban nem lehetséges a beszélgetés.
- ✦ Amikor az 5 perc letelt, folytassátok a következő fordulóval. Gyűjtsd össze a lapokat, keverd össze, majd oszd ki ismét. Mindenki hozzon létre három újabb ötletet az újonnan kapott dokumentumra. Építhetnek az első három már leírt ötletre, vagy kitalálhatnak három új megoldást. Ha valaki olyan lapot kap, amelyre az előző fordulóban írt, szedd össze a lapokat, keverd össze és oszd ki újra őket.
- ✦ A moderátor dönti el, hogy összesen hány forduló zajlik le. Amikor minden forduló lement, gyűjtsd össze a lapokat, írd fel az összes ötletet a táblára, hogy minden résztvevő lássa. Ezután kezdjétek megbeszélni, hogy mely ötletek lennének a legjobbak a megnevezett probléma megoldására.

UTÓPIÁK GYŰJTEMÉNYE

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

Az utópiák gyűjtése olyan tevékenység, amelyet a résztvevők saját környezetükben tudnak kipróbálni: a fiatalok által látogatott helyi könyvtár bevonásával egy utópiagyűjtő doboz létrehozása és elhelyezése javasolt. Ezt egy szórólappal együtt fogják közzétenni (az anyagot mellékelik), amelyet a doboz közelében lehet elhelyezni a projekt illusztrálására.

Az utópiák vonatkozhatnak a saját közösségre vagy globális jelentőségű projektekre és/vagy törekvésekre.

A helyi könyvtárral való együttműködés elengedhetetlen a fiatalok által a helyszínen hagyott anyagok visszaszerzéséhez, ami lehetővé tenné egy fehér könyv, egy kiadvány, stb. elkészítését.

A gyakorlat célja, hogy a fiatalok elkötelezettségét követve a rövid távú elképzeléseken túlmutatva nagyot álmodjanak. Ez feltételezi a jelenlegi (helyi vagy globális) helyzet kritikus szempontjainak megfigyelését, a kritikus gondolkodás kialakítását, a lehetséges megoldások (még ha látszólag utópisztikusak is) elképzelését.

Továbbá fontos, hogy a fiatalok képesek legyenek gondolataikat másoknak bemutatni, akár egy érv megfogalmazásával, melyet motivációjuk és a kiinduló helyzet kielemezése támogat.

Ezt az eszközt minden olyan fiatal képes használni, akik megkívánják osztani másokkal álmaikat, projektjeiket, utópisztikus elképzeléseiket.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

A tevékenységet írásos gondolatok gyűjtéseként tervezték, de lehetséges lenne egy e-mail fiókot is létrehozni, hogy azokat a fiatalokat is ösztönözze az ötlet megosztására, akik fizikailag nem járnak a könyvtárba.

Amire szükséged van: 1) Egy doboz vagy postaláda; 2) Egy szórólap, mely bemutatja a

projektet 3) Néhány papírlap, amely a doboz mellett található egy tollal. Ha az online változatot kívánod megvalósítani: 4) erre a célra létrehozott e-mail cím (pl.:utopia@....)

★ INKLÚZIÓ

A gyakorlatnak nincsenek kifejezett korlátai. Inkluzív, mivel teljes szabadságot hagy az utópia elképzelésének megfogalmazásában.

★ LEÍRÁS

Ennek a gyakorlatnak a megvalósításához az alábbi lépések szükségesek:

- ✦ Egyeztess egy olyan könyvtárral, amely különösen népszerű a fiatalok körében. Csupán azt a kérést kell feljűk megfogalmazni, hogy helyezzenek ki egy dobozt vagy postaládát, egy szórólapot vagy plakátot, amely tájékoztatást ad a gyakorlatról. A könyvtár üzemeltetőit szükséges tájékoztatni, hogy információt tudjanak adni, ha a fiatalok ezt kérik.
- ✦ Egyeztesd le a könyvtár dolgozóival, hogy hova lehet kihelyezni a dobozt vagy postaládát. Nincs szükség sok helyre, de annak érdekében, hogy a lehető legtöbb felhasználót elérje, látható, frekventált helyre érdemes kihelyezni.
- ✦ Készíts egy dobozt vagy postaládát. Mivel az utópiához kapcsolódik, próbálj valami nem túl sötét színt választani!
- ✦ Nyomtasd ki a posztert vagy szórólapot, ami bemutatja a projektet.
- ✦ Vigyél el mindent a könyvtárba és hagyd a doboz mellett papírt és írószeret.
- ✦ Tartsd a kapcsolatot a könyvtárral, hogy meggyőződj róla, hogy megőrzik a dobozban található utópiákat. Amikor néhány darab összegyűlik, menj el értűk a könyvtárba.
- ✦ Elemezd ki az összegyűjtött anyagokat és hozd létre a saját utópiád: hogyan használhatók ezek az ötletek/álmok, amelyeket a fiatalok bedobtak a dobozba? Mire lenne szükség, hogy folytatni lehessen a projektet? Gondold végig, hogy hogyan tudnád a nyilvánosságnak bemutatni a fiatalok ötleteit. Lehet, hogy lesz olyan anyag,

és amely lehetővé teszi, hogy részvételi vitát indítson a helyi közösséggel, a városrehabilitációval vagy az inklúzióval kapcsolatos kérdésekről. Szervezhetsz találkozót a fiataloknak abban a témában, hogy hogyan lehetnek képesek megosztani álmaikat és megvalósítani utópisztikus projekt ötletüket.

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

Amikor ezt a gyakorlatot valósítod meg, győződj meg arról, hogy a könyvtáron kívüli népszerű helyekre is eljutott a projekt híre: írd meg egy cikket vagy egy posztot a közösségi médiás felületekre, értesítsd az iskolákat, egyetemeket. Beszélj róla azzal a településen dolgozó önkormányzati szakemberrel, aki az ifjúsági ügyekkel foglalkozik. Minél inkább sikerül láthatóvá tenni a kezdeményezést, annál több fiatal lesz kíváncsi rá, és annál többeket ösztönöz a részvételre.

A KONTEXTUSELEMZÉS ÉS AZ OK- OKOZATI KUTATÁS LABORATÓRIUMA

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

Az eszköz tanulási célkitűzései:

- ✦ Az ok-okozati összefüggések és a főbb kontextusfüggő tényezők azonosítása;
- ✦ Kommunikáció, személyes tapasztalatok, érzelmek, gondolatok és érvek megosztása;
- ✦ Témabeszélgetésbe való bekapcsolódás;
- ✦ Az egyén nézőpontjának megnyilvánulása;
- ✦ A fiatalok kritikus gondolkodásra ösztönzése egy problémáról;
- ✦ Annak az érvelésnek a megértése, amelyből egy lehetséges stratégia tervezetét lehet felépíteni.

Az eszköz bármely korosztály számára alkalmazható. Ami változhat, az az elemzés és a rálátás szintje, ami az idősebb fiatalok esetében várhatóan nagyobb lesz. Az eszköz feltételez némi hajlandóságot arra, hogy "túlolvassuk" a problémákat, tehát magában a problémában való részvételt feltételez. Az eszközt kezdetben csak jól körülírt és ismert problémákra lehet alkalmazni. (pl.: az iskolai vagy osztálytermi környezetre gyakorolt hatás), ezután lehet gyakorolni a szélesebb körű és összetettebb problémák mérlegelését. A gyakorlatot kiscsoportban érdemes végezni.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

Egy feladatlapot biztosítunk, amelyet követni kell. Ezért online vagy kinyomtatva is használható.

Page | 58

Milyen eszközök és felszerelések szükségesek?

- 1) **feladatlap,**
- 2) **néhány papírlap az érvelések és összefüggések összeszedésének megkönnyítésére,**
- 3) **toll.**

Az eszköz első használatánál segíthet, ha a kérdéseket feltevő és az érvelést segítő facilitátor kiemelt figyelmet fordít a résztvevőkre.

Segítségképpen itt található egy [Canva sablon!](#)

★ INKLÚZIÓ

A tevékenységet inklúzívvá lehet tenni:

- ✦ Kijelölni egy személyt, aki azért felel, hogy a feladatlap ki legyen töltve, amíg a többi résztvevő megfogalmazza gondolatait.
- ✦ Előzetesen elkészített, a kontextust vizuálisan bemutató fényképek vagy videók felhasználásával közelebb lehet hozni a problémát azokhoz a fiatalokhoz, akik fizikai problémák vagy egyéb akadályok miatt nem tudják más formában értelmezni az adott kontextust.
- ✦ Speciális lehetőséget biztosítani a hozzáférhetőségben.

★ LEÍRÁS

A probléma azonosítása után az eszköz lehetővé teszi, hogy az egyének vagy kiscsoportok kidolgozzanak néhány, a kontextushoz kapcsolódó szempontot, és ok-okozati összefüggésekről gondolkodjanak.

Miután az egyén vagy a kiscsoport kitöltötte a feladatlapot, mindig hasznos, ha másokkal is összehasonlítják, akik hasonlóan gondolkodtak, és akik valószínűleg más következtetésekre jutottak. A véleménycsere lehetővé teheti egy végleges munkalap kidolgozását, amelyben az összehasonlítás után az egyén vagy a kiscsoport munkája a többiekkel való összehasonlítással gazdagodik.

Ez az eszköz nagyon hasznos a fiatalok ösztönzésében, hogy közösen dolgozzanak egy kérdés elemzésén. Segít nekik abban is, hogy kommunikáljanak, megosszák személyes tapasztalataikat, érzelmeiket, gondolataikat és érvelésüket, és kifejtsék saját álláspontjukat, mindig tiszteletben tartva mások álláspontját.

Ennek az eszköznek az egyik leghasznosabb alkalmazása a fiatalok lakóközösségét érintő kérdések elemzése. Sőt, a javasolt érvelés mindenekelőtt lehetővé teszi számukra, hogy a kritikus gondolkodás kialakításával és annak megértésével megfigyeljék azt, ami körülöttük van. Bizonyos mértékben minden összefügg a szokásokkal, vagy az életmóddal.

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

Tippek és trükkök a szakemberek számára, hogyan tudják az eszközt/tevékenységet a gyakorlatban alkalmazni.

Kezdetben azt javasoljuk, hogy az eszközt a fiatal felhasználókhoz nagyon közel álló, egyszerű problémák és összefüggések elemzésére alkalmazzák. Például az iskolával, egy közparkkal vagy egy adott városi térrel vagy területtel kapcsolatos problémát dolgozzatok fel. Előfordulhat, hogy ezeket a helyiségeket nem tartják gyakran karban, vagy nem tartják biztonságosnak, nem túl tiszták vagy nem túl könnyen hozzáférhetőek.

Érdekes lehet a gyakorlatot azt követően végezni, hogy közösen végeztetek egy felmérést, és a résztvevők "felnyitották a szemüket" arra, hogy milyen a jelenlegi helyzet, és hogyan lehetne vagy kellene lennie.

SZEREPJÁTÉK

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

A francia Szerepjátékok Szövetsége a szerepjátékot vagy ezt a tevékenységet vagy ezt a játékot a következőképpen határozza meg: "a kandalló körüli mesékből származó társasjáték. A nézők a szereplők cselekedeteinek elképzelésével vesznek részt a mesében. A narrátor e cselekvések figyelembevételével vezeti a játékot, folytatva a mesét; ily módon a cselekmény a résztvevők egészének képzeletének köszönhetően épül fel; ez tehát egyfajta interaktív mesemondás".

Mint minden szimulációs technika, a szerepjáték is arra törekszik, hogy az osztályteremben vagy egy ellenőrzött környezetben a valós életben előforduló problémákhoz és helyzetekhez hasonló problémákat és helyzeteket reprodukáljon. Az elme csiszolását szolgálja, fokozva annak dialektikus képességét, hogy képeket hozzon létre helyzetekről, viselkedésekről és cselekvésekről. Ez a folyamat fejleszti az empátiás készséget, fokozza a megértést és a toleranciát is, segítve a tanulókat abban, hogy kontextusba helyezték magukat másokkal kapcsolatban, és a kérdéseket és témákat különböző, szélesebb és átfogóbb perspektívákból vizsgálják.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

Egyes videók a szerepjáték használatát segítik az osztályteremben. Minden esetben megvan a tanároknak a rugalmasságuk, hogy saját játékot hozzanak létre, elképzelve egy olyan helyzetet, amely a diákok számára előnyös lenne, hogy elmerülhessenek, és meghatározzák az adott forgatókönyvekhez kapcsolódó szerepeket is.

A szerepjáték könnyen beépíthető a személyes jelenlétű tanórákba is, ha először is megteremtjük a kontextust és létrehozunk egy forgatókönyvet. A tanárok ezután eldönthetik, hogy milyen szerepeket kell ábrázolni ebben a forgatókönyvben. Ezeket a szerepeket a tanulók játszhatják el, akiknek lehetőségük van arra is, hogy a játék első fordulóját után szerepet váltsanak.

★ INKLÚZIÓ

A tevékenységet és tartalmát különböző oktatási szintekhez lehet igazítani. Általában olyan tanulóknak ajánlott, akik azonos életkorúak, és rendelkeznek az érvelés megfogalmazásához és gondolataik hatékony kifejezéséhez szükséges készségekkel. Érveik bemutatásának megkönnyítése érdekében hasznos lehet, ha a tanulók fogalmi térképet készítenek, hogy a szerepükben tárgyalandó témákra és pontokra összpontosíthassanak. A tevékenység inkluzívabbá tehető kiscsoportok létrehozásával, amelyekben a különböző nehézségekkel küzdő tanulók támogatást kaphatnak társaiktól.

★ LEÍRÁS

Ez a tevékenység abból áll, hogy néhány tanulót a színészek szerepébe helyezünk, korlátozott időtartamra. Ez lehetővé teszi az ötletek és konfliktusok kialakulását, miközben a résztvevők fejleszthetik érvelési készségeiket és megfogalmazhatják nézeteiket és igényeiket. Szükség van egy moderátorra, aki mester szerepét tölti be, aki képes a szükséges pillanatban korrigálni a résztvevők által alkalmazott hibás viselkedést. A moderátor a játék "deus ex machina"-jához hasonlóan egyfajta hangadóként funkcionál, amely befogadja és lehetővé teszi mindazt, amit a játékosok a karaktereikkel a történeten belül elképzelnek és javasolnak. A mesternek egy olyan helyzetet kell elképzelnie, egy dinamikus kontextusban, amelyben legalább két különböző szereplőt kell megkülönböztetni, szerepviszonyaikkal, egy hellyel és egy témával.

Minden egyes helyzet esetében azonosítani kell: 1) hol játszódik **(hely)**; 2) mikor játszódik **(idő)**; 3) kikkel játszódik **(személyek)**; 4) milyen kapcsolat van közöttük **(kapcsolat)**; 5) miről szól **(probléma)**

★ Példa:

A város közparkját bevásárlóközponttá akarják alakítani. Hosszú ideje pusztulóban van az elhanyagoltság és a polgárok nem megfelelő használata miatt. Most egy multinacionális vállalat kereste meg az önkormányzatot, és érdeklődését fejezte ki a terület megszerzése

iránt. Különböző szerepeket lehet kiosztani: polgármester és tanácsosok; fiatalok képviselői; a park közelében élők képviselői; a multinacionális vállalat képviselői; a boltosok képviselői. A csoportnak meg kell fogalmaznia, hogy mik a céljai, és milyen motivációk állnak az álláspontjuk mögött. Emellett hipotézisek megfogalmazásával alternatív forgatókönyveket kell vizsgálniuk.

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

A mesternek el kell köteleznie magát annak biztosítására, hogy mindenki megfelelő mennyiségű időt és figyelmet kapjon; különös hangsúlyt kell fektetnie arra, hogy a féltékeny diákokat bátorítsa először.

Fontos, hogy legyen egy visszajelző kör, amelyben meg lehet osztani a gyakorlat eredményeit a diákokkal, és meg lehet vitatni, hogy mik a tapasztalatok.

A MEGFELELŐ STRUKTÚRA KIVÁLASZTÁSA

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

Amikor a döntéshozók segítségét igénylő projektbemutatásra készülsz, szilárd struktúrára van szüksége. A prezentáció felépítése alapvető fontosságú ahhoz, hogy világos, tömör és hatásos beszédet hozz létre. A struktúra segít abban, hogy gördülékeny, szervezett és logikus legyen. Olyan, mintha lenne egy bevezetés, egy cselekmény és egy befejezés. Segít a beszélgetőpartnerednek megérteni, hogy hová akarsz eljutni, és kontextust ad neki, hogy jobban megértse az információt.

A tökéletes struktúra kiválasztásához a University of Southern Queensland "Understanding the application of structure" (A struktúra alkalmazásának megértése) című cikke nagyon hasznos lehet. Ez a cikk hétféle prezentációs struktúrát javasol, amelyeket grafikonokon keresztül magyaráz.

Ez az eszköz minden fiatalnak szól, és különösen érdekes a projektbeszéd elkészítéséhez.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

Az "Understanding the application of structure" című cikk online elérhető. Megtalálható a [Future Learn](#) weboldalon. Ez a cikk az ausztráliai University of Southern Queensland által létrehozott "Effective Communication Skills for Professionals" (Hatékony kommunikációs készségek szakembereknek) című online kurzusból származik.

A cikkhez való hozzáféréshez nincs szükség előfizetésre.

★ INKLÚZIÓ

A cikkhez készített grafikák segítenek a struktúrák jobb szemléltetésében a szöveg helyett. Lehetővé teszi a tanulási nehézséggel küzdő fiatalok számára, hogy jobban megértsék a szerkezet logikáját, nem túl sok színnel vagy szöveggel.

Page | 64

★ LEÍRÁS

Először is, olvasd el a cikket, és vizsgáld meg a prezentációs struktúra hét típusát. A cikk leírja, hogy miért van szükség struktúrára egy prezentáció elkészítéséhez.

Ezután kiválaszthatod azt a struktúrát, amelyik a legjobban illik a projektedhez, vagy amelyet jobban kedvelsz. Lehet, hogy egy struktúra jobban inspirál, mint a többi? Válassz struktúrát a prezentáció célja szerint (tájékoztatni, inspirálni, szórakoztatni, meggyőzni...).

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

Ezt az eszközt akkor kell használni, ha a projekt elég konkrét ahhoz, hogy világos és tömör bemutatót lehessen készíteni.

Ezt az eszközt gyakorlatként is használhatod:

- ✦ **1.lépés:** Kérd meg a fiatalokat, hogy válasszanak egy struktúrát, majd ezt követően írják meg a prezentációjukat. Ha több csoport van, minden csoport válasszon ki egy struktúrát, és írja meg a beszédét annak megfelelően. Adj nekik 1 órát.
- ✦ **2.lépés:** Minden csoport prezentációt tart a többi fiatal előtt. Nem baj, ha nem tökéletes. Itt nem ez a cél, hiszen nem lesz idejük túl sokat dolgozni rajta.
- ✦ **3.lépés:** Ezután a közönségnek ki kell találnia, hogy milyen szerkezetet használtak az egyes beszédeknel. A cél az volt, hogy lássák, látható-e a szerkezet és helyesen használják-e azt.

HIDEG E-MAIL ÍRÁSI TECHNIKÁK

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

Page | 65

A hideg e-mailek írása nem könnyű feladat. Gyakran ijesztő lehet a helyi döntéshozókkal való kapcsolatfelvétel. Ugyanakkor nagyon érdekes és hatékony feladat a projekted szempontjából releváns döntéshozók azonosítása és a velük való kapcsolatfelvétel. Ezzel a gyakorlattal segítünk neked felvenni a kapcsolatot azokkal a döntéshozókkal, akiket érdekelhetnek az ötleteid vagy projektjeid. A gyakorlat célcsoportja a 16-25 évesek.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

Ez a tevékenységet online és offline végezhető. A döntéshozókkal való kapcsolatfelvételhez e-mail fiókra van szükség. Internetkapcsolatra is szüksége van ahhoz, hogy e-maileket küldj és kutatást végezz a döntéshozók profiljaiban.

★ INKLÚZIÓ

Ezt a tevékenységet csoportokban is lehet végezni, hogy ha valakinek bármilyen tanulási nehézsége van, akkor a csapat egy másik tagja segíthessen neki. Ezenkívül fejleszti a csapatmunkával kapcsolatos készségeket.

★ LEÍRÁS

Ez a hideg e-mail írási gyakorlat segíteni fog, hogy egy hatékony e-mailt írj. Nem biztos, hogy a válaszok segítenek abban, amit kérsz, de néha csak továbbíthatnak egy másik, megfelelőbb személyhez, vagy adhatnak néhány hasznos információt.

Itt vannak a főbb lépések:

- ★ **1. lépés:** Határozd meg a területednek azon döntéshozóit, akiket érdekelhet a projekted.

✦ **2. lépés:** Állíts össze egy listát 10 olyan kulcsfontosságú kapcsolatról, amelyeket a projekted szempontjából fontosnak tartasz. Ne lépj kapcsolatba túl sok emberrel vagy olyanokkal, akik nem kapcsolódnának a projektjéhez. Kutasd fel az e-mail címüket, a státuszukat és a szerepüket, hogy az e-mail tartalmát minden egyes fél számára személyre szabhasd.

✦ **3. lépés:** Készíts vonzó tárgy listát az e-mailjéhez. Ahelyett, hogy olyan tárgy listát választanál, mint "Projekt a városnak", írhatod olyat, ami érdekelheti a döntéshozókat. Valamit, ami a projekted témájához kapcsolódik. Például: "Egyetértünk az ökológiai álláspontjával".

✦ **4. lépés:** Írj egy e-mail tervezetet, amiben kérsz egy találkozót. Legyen rövid, világos és tömör. Ne írd le az összes projekted az e-mailben. Erre a 2 kérdésre kell válaszolnod: "Ki vagy te?" és "Mit akarsz tőlem?". Javasolhatsz nekik személyes találkozót, vagy megkérheted őket, hogy beszéljék meg, mit gondolnak a projektedről, megvalósítható-e, hogyan tudnának segíteni. El kell érned, hogy fontosnak érezzék magukat, és érdekeltté kell tenned őket abban, hogy részt vegyenek a projektedben. Tedd világossá, hogy ez a személy hogyan tud segíteni neked!

Itt egy kis hasznos példa a felépítésre:

- b) Hol tartasz jelenleg?
- c) Hova szeretnél eljutni?
- d) Miért akadtál el, miben lenne szükséged a támogatásra?

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

Ezt a gyakorlatot akkor használhatod, ha a projekted elég világos és konkrét ahhoz, hogy közölni tudd, könnyen elmagyarázható, és ha a csoportban mindenki ismeri a saját szerepét. Ha ekkor még nem vagy biztos a projektedben, akkor előfordulhat, hogy zavarba jössz a magyarázatokban, vagy elbizonytalanodsz a döntéshozók válaszai vagy kérdései miatt. Íme még néhány tipp (a teljesség igénye nélkül):

- ✦ Ne küldj e-maileket túl gyakran ugyanannak a személynek. Ezzel csak zavarni fogod őket, és lehet, hogy már nem olvassák el az e-maileket. Légy türelmes.
- ✦ Még ha a döntéshozók nem is akarnak segíteni ebben a projektben, ha úgy látod, Page | 67 hogy érdekli őket a részvételed, tartsd őket a kapcsolataid között. Hasznosak lehetnek a projekted egy másik lépésénél (például a projekt végén a projektről való kommunikációban).
- ✦ Mindig személyre szabott e-maileket készíts. Ezért kell kutatást végezned arról a személyről, akivel kapcsolatba kívánsz lépni.
- ✦ Előfordulhat, hogy a döntéshozók nem válaszolnak, vagy visszautasítják a segítségkérést. Ne csüggedj, lehet, hogy nincs idejük, elveszítették az e-mailed, vagy egyszerűen csak nem akarnak. Ez a játék része, és nem feltétlenül kérdőjelezi meg a munkád minőségét.

HOGYAN VITATKOZZUNK?

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

Page | 68

Ez a tevékenységi forgatókönyv a "Hadd gondolkozzam el rajta" projekt részeként készült, Paul Graham Disagreement Hierarchy piramisa által inspirálva. A cél az, hogy útmutatást adjon ahhoz, hogyan lehet hatékonyan vitatkozni az online vitákban. A műhelyforgatókönyv célja, hogy segítse a résztvevőket:

- ★ Megkülönböztetni az álláspontokat és a nézeteltéréseket/egyetértéseket.
- ★ Az online nézeteltérési hierarchia témájának feltárása.
- ★ Különbséget tenni az írásra adott válaszok és az íróknak adott válaszok között.
- ★ Felismerni az online egyet nem értés legmeggyőzőbb formáit.

A fenti készségek fejlesztése támogatja a fiatalokat az online vitákban való részvételben. A forgatókönyvet 36, a közösségi médiában aktív 13 éves és idősebb fiatalon teszteltük. Hasonló, 5 és 40 fő közötti csoportokkal tartott műhelymunkákhoz ajánlott. A tevékenység becslések szerint körülbelül 90 percet vesz igénybe.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

A tevékenység igényel sok eszközt. A facilitátornak előre fel kell készülnie:

- ★ Székekből kialakított kör
- ★ Flipchart
- ★ Tollak, filctollak, színes papír, ragasztószalag, post-it-ek.
- ★ Nyomtatott cikkek vagy a médiából származó posztok
- ★ Mondj egy példát a nézeteltérési piramis minden szintjéről (lásd az alábbi leírást).

★ INKLÚZIÓ

A tevékenységben való részvételnek nincsenek konkrét követelményei vagy korlátai. A workshop azonban különösen hasznos lehet a fiatalok viselkedési problémáinak kezelésében, amelyek a közösségi médiában zajló, a sérülékeny egyének vagy csoportok sérelmére irányuló, vitás témákkal összefüggő visszaélésekkel kapcsolatosak. Sok fiatalnak oktatási támogatásra van szüksége a megfelelő részvételhez.

Page | 69

★ LEÍRÁS

A nézeteltérési piramis a nézeteltérés hét különböző szintjét különbözteti meg:

A KULCSÁLLÍTÁS CÁFOLATA

kifejezetten cáfolja a központi kérdést

CÁFOLAT

megtalálja a hibákat és megmagyarázza, hogy miért használja az adott az idézeteket

ELLENÉRV

érveléssel és/vagy bizonyítékokkal alátámasztott ellenérvек felsorakoztatása

ELLENTMONDÁS

az ellenérveket kevés vagy semmilyen bizonyítékkal nem támasztja alá.

HANGNEMRE VALÓ REAGÁLÁS

kritika a másik hangnemével szemben anélkül, hogy érdemben érintené az érvelését.

SZEMÉLYESKEDÉS

a másik tulajdonságait vagy tekintélyét támadja, észérvek nélkül

SZIDALMAZÁS

valahogy így: te egy idióta vagy.

A piramis alakjának megfelelően az online nézeteltérések leggyakoribb formái valójában a piramis alján találhatóak, míg a legmagasabb formák ritkák, mivel megfogalmazásuk jelentős erőfeszítést igényel.

A workshop forgatókönyve a következő:

Bemelegítés és bevezető a foglalkozáshoz

Az ülésnek egy bemelegítéssel kell kezdődnie, amelyet a moderátor rövid bevezetője követ. A moderátornak kerülnie kell a nézeteltérési hierarchia részletes megvitatását, mivel ez befolyásolhatja a résztvevők közös nézeteltérési stílusukról való gondolkodását.

A médiatartalom kommentálása

A moderátor különböző cikkeket keres és nyomtat ki online forrásokból, és a foglalkozás előtt a képzési terem falán kifüggeszti őket. Ezután minden résztvevő kap legalább öt post-it cetlit, amelyekre megjegyzéseket írhat. A résztvevők körbejárják a termet, elolvassák a cikkeket és megjegyzéseket tesznek a post-it cetlikre. Megjegyzéseket a cikk egészéhez vagy más megjegyzésekre adott válaszként lehet tenni. A résztvevőknek legalább öt megjegyzést kell írniuk öt különböző témában, akár a cikkhez, akár más megjegyzésekre adott válaszként.

A nézeteltérési piramis bemutatása

A moderátor körbe gyűjti a résztvevőket, és néhány példán keresztül elmagyarázza az álláspont és az egyetértés/egyet nem értés megkülönböztetésének fontosságát. A csoport ezután megvitatja, hogy az egyes állítások álláspontot vagy egyetértést/egyet nem értést jelentenek-e. Végül a csoportot arra kérik, hogy gondolják végig, miért hajlamosak az emberek inkább egyet nem érteni, amikor az interneten hozzászólásokat tesznek közzé. Rövid megbeszélést követően a moderátor egy flipcharton bemutatja az egyet nem értés hierarchiáját, a piramis aljánál kezdve, és minden szintre példákat hoz.

Csoportmunka

A résztvevők 2-4 fős csoportokra oszlanak, és megkapják a korábban említett cikkek egyikét, valamint a megjegyzéseket tartalmazó post-it jegyzeteket. A csoportok áttekintik a megjegyzéseket, és azonosítanak kettőt, amelyek a piramis egy magasabb szintjére sorolhatók. Miután minden csoport végzett, egyesével bemutatják a megállapításaikat. Rövid tájékoztatást adnak a cikkről, felolvasnak két megjegyzést hangosan, és megpróbálják elhelyezni a megjegyzéseket a piramison. Ennek a lépésnek egy alternatív módosítása lehet egy egyéni feladat, amelyben a résztvevők megtalálják saját megjegyzéseiket, és elgondolkodnak azon, hogy a piramis melyik szintjére illeszkednek a legjobban. Megpróbálhatják rekonstruálni a megjegyzéseiket, és a piramison feljebb helyezni őket.

Beszámoló

A facilitátor a résztvevőkkel körbeülve megkezdi a záró kört. Hasznos kérdések a következők: Mi történt ezen az ülésen? Hogyan érezted magát az ülés egyes lépései során? Mit tanultál az ülésen való részvételből? Hogyan alkalmazhatjuk ezeket a tanulási eredményeket a mindennapi életünkben?

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

- ★ Biztonságos és befogadó munkakörnyezet biztosítása minden résztvevő számára, a különböző nézőpontok tiszteletben tartásának hangsúlyozása és a konstruktív párbeszéd ösztönzése.
- ★ A megbeszélések elősegítése, hogy mindenki aktív részvételére ösztönözze a résztvevőket, még a kis csoportokban is, hogy mindenki lehetőséget kapjon gondolatainak megosztására.

-
- ★ Irányítsd a résztvevőket saját és mások észrevételeinek kritikus értékelésére, és bátorítsd őket arra, hogy érveiket bizonyítékokkal és érveléssel támasszák alá.
  - ★ Hangsúlyozd az ellenvélemények aktív és tiszteletteljes meghallgatásának fontosságát.
  - ★ Emeld ki az egyet nem értés és a tiszteletteljes párbeszéd pozitív példáit.
  - ★ Használj példákat a kulcsfogalmak megerősítésére.
  - ★ Bátorítsd a résztvevőket, hogy gondolkodjanak el saját kommunikációs stílusukról és arról, hogyan vesznek részt az online vitákban, amelyek napjainkban a társadalmi részvétel egyik gyakori formája.

PARTICIART – AZ IFJÚSÁG RÉSZVÉTELE A KREATIVITÁSON KERESZTÜL INKLUZÍVVÁ VÁLIK

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

A [ParticipART](#) tevékenységeinek célja, hogy a fogyatékossgal élő, valamint az oktatási és földrajzi akadályokkal küzdő fiatalokat képessé tegye arra, hogy aktív állampolgárokká váljanak és részt vegyenek a társadalomban. A tevékenységek során a fiatalok olyan műalkotások létrehozásában vesznek részt, amelyek helyi problémákat ábrázolnak, és a világszerte bevált gyakorlatok alapján elemzik a lehetséges megoldásokat. A ParticipArt módszer végrehajtásának tényleges módja a fiatalok sajátos környezetéhez és igényeihez igazítható. Mind a négy lépés minimális időtartama 2 óra. A csoportban résztvevők száma sincs meghatározva, ideális esetben 5-10 fő, hogy biztosítsuk a jó csoportdinamikát és a különböző nézőpontok bevonását az alkotáson keresztül.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

A ParticipART tevékenységeket részletesen az Ifjúsági munkásoknak ([Guide for Youth Workers](#)) szóló útmutató ismerteti. A dokumentum a fiatalok részvételének elősegítésére irányuló konkrét lépésekre összpontosít, egy vizsgálaton alapuló, kreatív megközelítésen keresztül. Arra ösztönzi őket, hogy határozzák meg az általuk tapasztalt problémákat és kihívásokat, és javasoljanak megoldásokat, amelyeket megvalósíthatnak.

★ INKLÚZIÓ

A tevékenységek célja, hogy olyan fiatalokkal dolgozzanak, akik a részvétel akadályaival szembesülnek, különösen a fogyatékkal élők és az oktatási kihívásokkal küzdők helyzetében. A módszerek kidolgozói határozottan javasolják a résztvevők konkrét

csoportjának igényfelmérését, hogy biztosítsák teljes körű bevonásukat a tevékenységekbe. Szükség esetén hasznos lehet pszichológus és/vagy szakértő pedagógus támogatása.

★ LEÍRÁS

A négy lépésből álló tevékenységek során a fiatal résztvevők a stratégiai innovációba való bevonáson keresztül haladnak a közös jövőkép felé.

1. FELFEDEZÉS

Ebben a lépésben a résztvevők jó gyakorlatokat keresnek az általuk alkalmazott megoldásokkal és akadályokkal kapcsolatban. Azzal kezdik, hogy eldöntik, mire összpontosítanak, például egy helyi problémára vagy egy társadalmi kérdésre. Ez lehet például olyan, mint a munkahelykeresés. Miután azonosították a problémát, példákat keresnek, ahol az emberek sikeresen kezelték a hasonló problémákat. Utánanéznek az interneten, a résztvevők országában vagy külföldön. A folyamatot vezető személy segít abban, hogy olyan megoldásokat találjanak, amelyek valós bizonyítékokon és megbízható információkon alapulnak. Ez a lépés nemcsak a problémák megtalálását jelenti, hanem azt is, hogy megváltoztatják a róluk való gondolkodásmódjukat, és a gyengeségek helyett az erősségekre összpontosítanak.

2. ÁLOM

Az Álom fázis arról szól, hogy a résztvevők elképzeljék azt a jövőt, amelyet valóban szeretnének élni, és amelyben le tudják küzdeni az elemzett kihívást. Ha sokan csatlakoznak az első fázishoz, többféle nézőpont és ötlet kerül felszínre, így a vita még érdekesebbé válik. A pozitív kérdések feltevése segít felszabadítani a kreatív és konstruktív ötleteket a jövőre vonatkozóan. Pozitív nyelvezetet és képeket használva mindenki együtt dolgozik a pozitív eredmények elképzelésén és megalkotásán.

3. TERVEZÉS

A diskurzus középpontjába a már létrehozott lehetőségek kerülnek. Ez az ülés fontos a fiatalok által megálmodott jövő megvalósításának kihívásainak és korlátainak megértéséhez. Fontos, hogy pozitívak legyünk, de óvatosan tájékoztassuk a fiatalokat a lehetséges akadályokról is, például arról, hogy a változáshoz időre és több érdekelt fél bevonására van szükség. A cél egy olyan közös jövőkép vagy érték elérése, amelyet a csapat vagy a résztvevők valós, pozitív lehetőségként értelmeznek. Az egyéni törekvések egy olyan befogadó, biztonságos és támogató környezetben válnak közössé, ahol mindenki úgy érzi, hogy meghallgatják.

4. SZÁNDÉK

Ennek az utolsó szakasznak a célja a jövő megteremtése az innováció és a cselekvés révén. Emellett platformot biztosít a fiatalok számára, hogy bemutassák munkájukat, és konstruktív párbeszédet folytassanak közösségük befolyásos embereivel. Ennek az utolsó fázisnak nincs konkrét megközelítése. A megvalósítás különböző formákat ölthet, például egy művészeti kiállítás formájában, és a fiatalokat be kell vonni a megvalósítással kapcsolatos döntéshozatali folyamatba.

★ HASZNOS TIPPEK IFJÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

A fenti lépések meglehetősen tömören vannak leírva az útmutatóban, és elégtelennek tűnhetnek ilyen ambiciózus célok eléréséhez. Mindazonáltal néhány részletesebb tanácsot és tippet adunk a megvalósításhoz:

- ✦ A fiatalokkal kapcsolatos kihívás elemzéséhez először is fontos megérteni és meghatározni ezeket a kihívásokat.. Lényeges, hogy világos és közérthető nyelvezetet használjunk, hogy az információ könnyen érthető legyen. Ezt különböző módszerekkel lehet megtenni, például fókuszcsoporthoz, felmérések vagy interjúk készítésével.

-
- ✦ Annak érdekében, hogy támogatást kapjanak a fiatalok a jó gyakorlatok kutatásában, adj nekik egy sablont, és biztosítsd őket, hogy minden online kutatás megbízható legyen. Szervezz előadásokat, hogy a fiatalok megoszthassák eredményeiket, és elmagyarázhassák, miért tartják érdekesnek az adott gyakorlatot.
- ✦ Biztosíts a fiataloknak olyan anyagokat, amelyekkel papírra vethetik ötleteiket, kívánságaikat és perspektíváikat. Ez lehet egy vászon és ceruza, vagy egyszerűen egy üres papírlap egy vers vagy dal megírásához.
- ✦ Előzetesen egyeztess a fiatalokkal, hogy milyen típusú anyagokat szeretnének használni. Az egyének kiválaszthatják az általuk preferált kreatív kifejezőmódot, ami megkönnyíti az ötletek generálását és a kívánt jövőjük kialakítását.
- ✦ Vonja be az összes fiatal a műalkotás közös létrehozásába. A műalkotásnak egy olyan pozitív jövőt kell ábrázolnia, amely minden résztvevő számára közös. Ha ez a helyzet, szervezzetek teret az ötletek és az elkészült műalkotások megosztására.
- ✦ Segítsd a fiatalokat abban, hogy az első fázisban elemzett ismereteket és gyakorlatokat saját kontextusukban alkalmazzák. Ezt megbeszélésekkel, valamint kreatív és elemző eszközök, például elmetérképek használatával lehet elérni.
- ✦ Egyeztetek meg a fiatalokkal a műalkotásuk fő üzenetét illetően. Beszéljétek meg, hogy mit kell változtatni, és hogyan lehet biztosítani, hogy magabiztosnak érezzék magukat a témával kapcsolatban. Győződjétek meg arról, hogy a műalkotásuk világosan képviseli az elképzelésüket.
- ✦ Adjatok teret és alkalmat a fiatalok és a közösség befolyásos emberei közötti megbeszélésre. Győződjétek meg arról, hogy mindkét fél elkötelezett, és a tér barátságos és kedvező az előadásokhoz és a nézetek megosztásához.

RÉSZVÉTELI VIDEÓKÉSZÍTÉSE

★ CÉLKITŰZÉSEK ÉS RÉSZTVEVŐK

Page | 77

A részvételi videókészítés ([Participatory Video](#)) során a résztvevők közösen dolgoznak egy, a közösségüket érintő konkrét probléma megértésén és megoldásán. A hangsúly a probléma által érintett emberek aktív részvételén van. A fő cél a tudás fejlesztése és a kihívások kezelése. Jellemzően egy facilitátor vezeti a PV-folyamatot, amelynek során a résztvevők kritikusan reflektálnak az őket érintő társadalmi problémákra és az általuk kívánt változásokra. Ezután saját videót készítenek, hogy a problémákat az ő szemszögükből mutassák be. A módszert különböző csoportokkal, köztük fiatalokkal is kipróbálták. A javasolt csoportlétszám négy vagy több fő, és a tevékenységekhez szükséges idő több tényezőtől függ, például a tárgyalt kérdések jellegétől, a résztvevők képességeitől és a kívánt végeredménytől.

★ ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK

A [DigitArt! Project](#) kidolgozott egy angol nyelvű kézikönyvet ([handbook](#)), amely részletesen bemutatja a módszert, néhány javasolt műhelyforgatókönyvvel együtt. Tartalmaz egy elméleti háttérrel is, amely hasznos lehet az ilyen tevékenységek előkészítéséhez és lebonyolításához. A műhelymunkákhoz szükséges szokásos anyagok és eszközök (papír, filctollak/tollak, tábla vagy flipchart) mellett a szükséges felszerelés a következő: videokamera, mikrofon, fejhallgató, állvány, TV-monitor vagy projektor, hangszórók, audio/vizuális vezeték a kamera és a TV/laptop összekapcsolásához a vetítéshez.

★ INKLÚZIÓ

A részvételi videókészítés vonzó módszer. A fiatalok különböző csoportjait vonhatja be, beleértve a hátrányos helyzetű, a társadalmi problémák által különösen érintett embereket is. Ez a módszer lehetővé teszi számukra, hogy beleszóljanak az őket érintő

kérdésekbe. Növelheti a véleménynyilvánítással kapcsolatos önbizalmukat, és hatalomérzetet adhat nekik, hogy hallassák a hangjukat. Emellett fejlesztheti digitális és művészeti (videókészítés), valamint szociális készségeiket (kommunikáció, kifejezőkészség és csapatmunka). A részvételi videókészítés azonban bizonyos kockázatokat rejt magában, különösen akkor, ha olyan társadalmi körülményekkel foglalkozik, amelyek a kiszolgáltatott embereket érintik. Ezért az ilyen tevékenységek segítőinek rendkívül érzékenyen kell kezelniük az ilyen résztvevők előtt álló kihívásokat. A PV kézikönyv ([PV Handbook](#)) áttekintést nyújt a lehetséges kockázatokról, és útmutatást ad az eljáráshoz.

★ LEÍRÁS

A részvételi videókészítés a következő fázisokat foglalja magában:

Csoportképzés és -építés

Ez a szakasz a csoport létrehozására és a tagok közötti kapcsolatok megerősítésére szolgál. Fordítson különös figyelmet a társadalmi befogadásra, és törekedjen a bizalom megteremtésére, a gátlások lebontására és a közös vállalkozás érzésének kialakítására. Már ebben a fázisban rövid videókészítési tevékenységeket lehet javasolni a csoport működése és a szerzőség érzésének kialakítása érdekében. E tevékenység célja a résztvevők közötti bizalom és kapcsolatépítés. Fontos megjegyezni, hogy e tevékenység eredményei nem kerülnek terjesztésre.

Csoportos feltárás és elmélkedés

Ennek a fázisnak a célja, hogy a résztvevők között tovább fejlődjön a közös cél és a csoportműködés megélése. A résztvevők vizsgálatot készítenek és párbeszédet folytatnak az őket érintő kérdésekről. E reflexiós rész után közös elvárásokat határoznak meg, napirendet terveznek, és együttműködnek egy forgatókönyv vagy vizuális forgatókönyv létrehozásában. Ezt követően a résztvevők a kamerával való játék és a videókészítés és -vágás folyamatának megismerése révén fejlesztik előadói készségeiket. Ezeknek a

tevékenységeknek biztonságos térben kell zajlaniuk, és az eredményeket csak a résztvevők között osztják meg, hogy elkerüljék az idő előtti nyilvánosságot.

Közös előállítás

Ez a fázis a videó elkészítését és szerkesztését foglalja magában. Lehetővé teszi, hogy a közösség tagjainak szélesebb köre gondolkodjon a célzott kérdésről. A résztvevők például interjút készíthetnek a közösség tagjaival, hogy a kérdéssel kapcsolatos nézőpontok szélesebb körét gyűjthessék össze. Jó ötlet a videókészítést lejátszási tevékenységekkel kiegészíteni. Ez ösztönözi fogja a csoportos gondolkodást a történet irányáról és üzenetéről.

Társadalmi hatás gyakorlása

Ebben a fázisban a végterméket külső közönségnek mutatják be, hogy párbeszédet kezdeményezzenek a célzott társadalmi kérdésről. A résztvevők videóikkal meggyőzőbbnek tűnhetnek, és reakciót válthatnak ki a közösségből.

★ HASZNOS TIPPEK IF JÚSÁGI MUNKÁSOKNAK

A kézikönyv szerzői tippeket adnak a részvételi videós tevékenységek segítőinek a kockázatértékeléshez és -csökkentéshez, különösen a kiszolgáltatott csoportokkal való munka során.

- ✦ Fontos a kevésbé magabiztos egyének bevonása a marginalizáció elkerülése érdekében, és annak biztosítása, hogy a csoportban mindenkinek egyenlő esélye legyen arra, hogy kifejtse ötleteit, meghallgassák, és használja a felszerelést.
- ✦ A résztvevőknek meg kell adni a szabadságot, hogy eldönthessék, milyen mértékben kívánnak részt venni a tevékenységben.
- ✦ A folyamatot a közös videókészítés, a lejátszási tevékenységek és a reflektív párbeszéd ismétlődő ciklusaiba kell strukturálni.

-
- ✦ Fokozatosan lépjen vissza, hogy a csoport irányíthassa a folyamatot, ahogy egyre nagyobb önbizalmat és tudatosságot szereznek.
  - ✦ Tartsa egyensúlyban a videókészítést és a megbeszélést.

Tudatosítsa a csoportban, hogy milyen kockázatokkal járhat a videóik médiaközvetítése, és hagyja, hogy eldöntsék, milyen mértékben kívánják magukat kitenni ennek.

**Az Európai Unió
társfinanszírozásával**

Az Európai Unió finanszírozza (projektkód: 2021-1-FR01-KA220-VET-000033162). A kifejtett nézetek és vélemények azonban kizárólag a szerző(k) sajátjai, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) véleményét. Ezekért sem az Európai Unió, sem az EACEA nem tehető felelőssé.

Ez a munka a Creative Commons Attribution- NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>) licenz alatt áll.

